

eaj-pnv.eus



2023-2027ko  
HAUTESKUNDE-PROGRAMA



**ELIXABETE ETXANOBE**

Bizkaiko ahalzun nagusirako hautagaia

*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*







**Bizkaia**

RIMARK

*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*



# 10 IDEIA GILTZARRI, BIZKAIA BERPIZTEKO

1. **GAZTEENTZAKO AUKERA BERRIAK SORTUKO DITUGU;** HORRETARAKO, HAIEN GARAPEN PROFESIONALA ETA EMANTZIPAZIOA SUSTATUKO DITUGU. BIZKAIKO TALENTUAREN ALDE EGINGO DUGU.
2. **ONGIZATE EKONOMIKOA BERMATUKO DUGU, ETA HORRETARAKO PROIEKTUAK EGINGO DITUGU SEKTORE GILTZARRIETAN;** GAINERA, KALITATEZKO ENPLEGUA ETA INDUSTRIAREN LEHIAKORTASUNA BULTZATUKO DITUGU.
3. **MUGIKORTASUNA ERALDATUKO DUGU;** HORRETARAKO, BIZKAIBUS HOBETO JARRIKO DUGU, BAI ETA METROA ERE, 5. LINEA BERRIA EGINGO BAITUGU ITSASADARRAREN AZPIAN TUNELA EGINAZ, ETA BIDEGORRI ETA SAIHESBIDE GEHIAGO EGINGO DITUGU.
4. **HOBETO ZAINDUKO DITUGU ADINEKOAK,** BAI EUREN ETXEETAN BIZI DIRENAK, BAI EGOITZA BATEAN BIZI DIRENAK, ETA ARRETA SOZIOSANITARIOA INDARTUKO DUGU.
5. **GOBERNANTZA ONA SUSTATUKO DUGU;** HORRETARAKO, KALITATEZKO ZERBITZUAK ETA ESKUALDEEN ARTEKO OREKA BERMATUKO DITUGU, BIZKAIA DINAMIKO ETA MODERNOA IZAN DADIN.
6. **BIZKAIA JASANGARRIAGO BIHURTUKO DUGU;** HORRETARAKO, NATURA BABESTUKO DUGU, ETA LAGUNTZA EMANGO DIEGU LEHEN SEKTOREARI, EKONOMIA ZIRKULARRARI ETA DESKARBONIZAZIOARI.
7. **PERTSONA GUZTIAK INTEGRATUKO DITUGU BERDINTASUNEAN:** AHULENAK BABESTUKO DITUGU, ETA ANDRAZKOEN ETA GIZONEZKOEN BERDINTASUNA BERMATUKO DUGU.
8. **DIGITALIZAZIOA BALIATUKO DUGU** AUKERAK SORTZEKO JARDUERA EKONOMIKOAN ETA ENPLEGUAN, ETA ADMINISTRAZIOA HERRITARRENGANA HURRERATUKO DUGU.
9. **“BIZKAIA EFEKTUA” AKTIBATUKO DUGU** GURE LURRALDEA NAZIOARTEAN PROIEKTATZEKO ETA HURA ERAKARGARRI BIHURTZEKO. “BILBO EFEKTUA” ZABALDUKO DUGU.
10. **GURE KULTURA-NORTASUNA SUSTATUKO DUGU,** BAI EUSKARA SUSTATUZ, BAI ONDAREA ZAINDUZ. SORKUNTZA ARTISTIKOA ETA KULTURAREN TOKIAN TOKIKO SEKTOREA BULTZATUKO DITUGU.





Aurrera, batera!  
**Bizkaia**  
Mira al futuro

---

## AURKIBIDEA

---

**2023-2027: LAU URTE EDER ETA ERABAKIGARRI, BIZKAIAREN ETORKIZUNERAKO** **7**

---

## LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

---

PERTSONAK ZAINTZA **11**

---

ONGIZATE EKONOMIKOA ETA KALITATEZKO ENPLEGUA **15**

---

BERDINTASUNEAN INTEGRATZEA, ANIZTASUNARI BALIOA EMANEZ **23**

---

AUKERA BERRIAK BIZKAIKO GAZTEENTZAT **27**

---

MUGITZEKO MODU BERRI BAT **29**

---

BIZKAI BERDEGOA ETA BIZIGARRIAGOA **35**

---

GURE NORTASUNA INDARTZEA, EUSKARA ETA GURE BALIOAK ETA KULTURA-ONDAREA SUSTATUZ **39**

---

ESKUALDEEN GARAPEN OREKATUA, LURRALDEA KOHESIONATZEKO **45**

---

DIGITALIZAZIOA APROBETXATZEA **49**

---

EKITATEA ETA IRUZUR FISKALAREN AURKAKO BORROKA **51**

---

ALDUNDI INDARTSU, HURBIL ETA MODERNOA **53**

---





*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*



# 2023-2027: LAU URTE EDER ETA ERABAKIGARRI, BIZKAIAREN ETORKIZUNERAKO

Maiatzaren 28an, Bizkaiko herritarrek datozen lau urteetan Batzar Nagusietan haiek ordezkaturiko dituzten pertsonak aukeraturiko dituzte -zeinek Bizkaiko Foru Aldundian lidergo berria izendaturiko baitute-, bai eta udalen buru izango direnak ere. Aukeraturiko dugu zein instituzio-eredu nahi dugun gizarte gisa ditugun erronka handiei aurre egiteko: besteak beste, gaur egun ditugun bizi-kalitateari eta zerbitzu publikoei eustea eta haiek hobetzea; enplegu gehiago eta hobea sortzea; gazteei aukera berriak eskaintzea; adinekoak edo mendekotasuna duten pertsonak zaintzea; eta, horiez gain, beste batzuk ere badaude, hala nola klima-larrialdia, digitalizazioa edo gero eta zaharragoa den gure gizartearen aldaketa demografikoa.

Erronka horiei beste gizarte moderno batzuek ere heltzen diete, eta EAJn Bizkairako aukera gisa ikusten ditugu erronkak, gure gizarte etengabe eraikitzen eta hobetzen ari baita. Aldundi sendo, hurbil eta eraginkor baten lidergoarekin eta lankidetzaren publiko-privatu-sozial handienarekin, etorkizun berri baten oinarriak ezarriko ditugu, betiere egun ditugun arazoei eta biharko erronkei eraginkortasunez erantzuteko.

Beti egin dugun bezala egingo dugu. Bizkaiko gizartearen ezaugarri diren balioetatik abiatuko gara; balio horietako asko geure-geureak eta bereizgarriak dira, hala nola gure lankidetzaren tradizioa, erresilientzia, elkartasuna, ahaleginerako eta lan egiteko gaitasuna, eta edozein zailtasun gainditzeko ilusioa.

Balio horiekin lortu dugunaren erakusgarri ona da azken lau urteetan gertatutakoa. Pandemiak gizarte gisa probatu gaitu, eta gure bizitzako eremu guztietan eragin digu. Familia asko gogor-gogor jo ditu. Mugitzeko gaitasuna mugatu digu. Borroka latza egin behar izan dugu osasuna bermatzeko, gizartean babes gutxien duten sektoreak defendatzeko, eta jarduera ekonomikoa eta enplegua zaintzeko. Zalantzarik gabe, "estres-test" a izan da gure zerbitzu publikoentzat, eta ezezagunaren aurrean erantzunak aurkitu behar izan ditugu egoera horretan, eta hori guztia guztiei erakusteko moduko arduraz eta gizalegez gainditu dugu.

Eta hori gutxi bazen ere, gerrak Europa kolpatzen dihardu haren bihotzean. Errusiak Ukraina inbaditu izanak krisi humanitarioa sortarazi du, eta energiaren eta prezioen krisi globala eragin du, gure gizarte zuzenean jo duena. Logistikaren eta horniduren krisia, inflazioaren krisia eta bizitzaren kostuaren igoera. Kalteberatasun ekonomiko eta sozial handiagoa, ziurgabetasun-mundu honetan.

Lau urteok oso zailak izan dira, baina beste behin ere gizarte gisa dugun indarra erakusteko ere balio izan dute, eta balio izan dute erakusteko zein garrantzitsua den gertuko eta ondo kudeatutako instituzioak izatea.

Kudeaketan, erantzukizunean eta gure gizartearekiko konpromisoan oinarritutako hauteskunde-programa hau aurkezten dugu. Bizkaia hobetzen jarraitzeko ilusioarekin. Programa hori entzute aktiboko asmo handiko prozesu baten bidez osatu dugu, eta EAJK, prozesu horren bidez, gure lurralde historikoaren etorkizunerako proiektu bat eraiki nahi izan du, Bizkaian bizi nahi dugun guztiekin batera. Guztion etorkizunerako.

Bizkaian herriz herri ibili gara, gizartearen beharrak entzun ditugu eta beharrianok proiektu bihurtu ditugu. Proiektuak ditugu gure adinekoen eta egoera okerrenean dauden pertsonen zaintza hobetzen jarraitzeko, eta horren helburua hau da: ongizate ekonomikoa eta kalitatezko enplegua bermatzen jarraitzea, eta jasangarritasunaren arloan lurralde erreferente bat osatzen jarraitzea. Era berean, lanean jarraituko dugu instituzioen kalitatea hobetzeko, arlo hori oinarritzeko baita Bizkaian hazkunde ekonomikoa eta gizarte-kohesioa bermatzeko.

Instituzioak eta zerbitzu publikoak funtsezkoak dira gizarte batek ondo funtziona dezan. Horregatik, funtsezkoa da Aldundia sendoa izatea, eraginkortasunez eta hurbiletik lan egin ahal izan dezan, oinak lurrean dituela, eta egunero pertsona ilusioz altxatzen dituela. Aldundiak ekitatez zainduko ditu pertsona guztiak, inor atzean laga barik, guztiekin batera lan eginaz.

Horixe da gure eredia Aldundiarentzat. Eta hau da gure programa, batez ere Bizkaiarekiko konpromisoa. Konpromiso hori gizartearen inplikaziotik sortutakoa da, proposamen zehatzak ditu, eta bermerik onena du: orain arte EAJren bultzadarekin lortu dugun guztia.

Bizkaiaren aldeko konpromisoa eta lana. Bizkaian bizi garenon zerbitzuan.





**LEHENTASUNAK  
BIZKAIAREN ALDE EKITEKO**

*Aurrera, batera!*

***Bizkaia***

*Mira al futuro*



Aurrera, batera!  
**Bizkaia**  
Mira al futuro



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## PERTSONAK ZAINTZA

Bizkaian, gizarte modernoekin partekatzen ditugu gizarte-erronka garrantzitsuak, belaunaldien arteko konpromisoa garatzea eskatzen digutenak, elkarrekikotasuna eta belaunaldien arteko lankidetzak bultzatzeko. Beharra duten pertsonak babestu eta zaindu behar ditugu.

Euskadi osatzen dugun lurralde historikook, urteetan zehar, gizarte-babeseko eredu aurreratua eratu dugu, eta eredu hori ongizate handiena duten gizarteekin pareka daiteke. Eredu horretan, eremu publikoak bermatzen ditu hurbileko eta kalitatezko zerbitzuak, batez ere foru-aldundiek eta udalek eskaintzen dituzten erantzukizun publikoko zentroen eta baliabideen sare koordinatu baten bidez. Eredu hori gizarte-ekimeneko erantzunekin ere osatzen da; izan ere, erantzun horiek zantzurik onenak dira Euskadi eta Bizkaia gizarte bereziki konprometituak garelako adierazteko.

Zalantzarik gabe, EAJk gizarte-babesaren aldeko apustua egin du. Bizkaiko Foru Aldundiak, EAJ buru duela, foru-aurrekontuaren % 46 du arlo horretan.

## ZAHARTZEA ETA MENDEKOTASUNA

Gizarte-erronka handienetako bat, Europan eta Bizkaian, iraupen luzeko zaintzak behar dituzten pertsonen arreta ematea da. Gehiago eta hobeto bizi gara eraiki ditugun ongizate, zientzia, osasun eta hezkuntzako sistemei esker.

Gaur egun Bizkaian jaiotzen ari diren umeak, ia seguru asko, 100 urte biziko dira. Bizitza luzeago horrek trantsizio soziosanitarioa egitea eskatzen digu, gaixotasun kronikoen eta mendekotasun-egoerak bizitza osoan egoteko probabilitate handiagoa dutelako.

Bizitza luze batean, eta bereziki adin aurreratuetan, litekeena da zainketa-premia izatea. Gehienok etxean jaso nahi ditugu zaintza horiek, eta, hori ezinezkoa bada, "etxean bezala". Horrexetan ari gara, eta datoen 4 urteetan jarraituko dugu, EAJ buru duen Bizkaiko Foru Aldundian.

Bizkaian 11.000 egoitza-plaza inguru ditugu lurralde osoan banatuta. Plaza horietako batzuk GUFeren (Gizarte Urgazpenerako Foru Erakundearen) bidez kudeatzen dira zuzenean; besteak, berriz, itundutakoak edo hitzartutakoak dira, eta plazak funtzionario publikoek baimendu eta etengabe ikuskatzen dituzte pertsonen jasotzen duten arretaren kalitatea bermatzeko.

Uste dugu zaintzak erantzukizun partekatuko zeregin bat izan behar duela: indibiduala, baina baita kolektiboa ere; pertsonala eta instituzionala. Senideek eta profesionalek partekatutako zainketak. Baita gizonek eta emakumeek partekatutako zainketak ere. Lehen mailako sareen eta Administrazioaren artean partekatutako zainketak. Zaintza horiek pertsonen ematen dituzte, baina, aldi berean, zaintzak behar dituzten pertsonen bizi-kalitatea hobetzeko, teknologiak gaur egun eskaintzen dituen aukera guztiak aprobetxatzen dira.

Hauxe da EAJk zaintzen arloan defendatzen dituen eta horretarako konpromisoan hartzen dituen funtsezko premisetako bat: ez dugu mendekotasuna duen inor bakarrik utziko, eta ez dugu ezein zaintzailerik bakarrik utziko.

Bigarren premisa “pertsonalizazioa” da. Helburua da erantzun hobea ematea —pertsonalizatuagoa— eta laguntza ematea zaintzak behar dituzten pertsoneri, bai eta haien zaintza-ekosisteman parte hartzen duten pertsoneri eta familia-eremuko zaintzaileei ere, erreferentziazko pertsona batekin edo kasuaren koordinatzailearekin lagunduta.

Horretarako, datozen lau urteetan, Bizkaiko Iraupen Luzeko Zainketetan Trantsizioa sustatzeko Planean definitu dugun ereduan sakonduko dugu, honako ekintza-ildo hauen bitartez:

- **“etxeTIC, etxean bizi izaten jarraitzeko laguntza-zerbitzua”**. Eredu horrek zaintzak behar dituzten pertsona gehienek nahiari erantzuten dio, euren etxean jarraitzeko nahiari, eta hauek konbinatzen ditu: eguneko zentro baten berezko arreta, etxeko laguntza- eta prebentzio-teknologiaren bidezko arreta; hori ez ezik, pertsona horiek euren etxetik hurbil dagoen erreferentziazko zentrori lantzean behin joan ahal dira, eta, gainera, badaude Bizkaiko Zaintzaileen Estatutuan aitortzen diren atsedendaldizko zerbitzuak ere. Ekimen horretan aitzindaria izan da Bizkaia. Gaur egungo zentroz gain (Bilbo eta Etxebarri), beste hiru zentro jarriko ditugu martxan Zallan, Mungian eta Basaurin, eta zerbitzu hori zabaltzen jarraituko dugu lurraldean.
- **Egoitza-eredua eraldatzea**. Apustua egiten jarraituko dugu zentro horiek modernizatzeari alde eta Bizkaiko egoitzak hogeita bost pertsona arteko bizikidetzaren unitateetan antolatzearen alde, horixe baita egoitzotan bizi direnen arreta pertsonalizatzeko bidean aurrera egiteko modua. Horretarako, Leioa eta Elorrioko zentroak eraldatuko ditugu, eta egoitza berri bi eraikiko ditugu, Ezkerraldean eta Durangaldean bizikidetzaren unitateen eredu horri jarraituz; inguru horietan plaza gehiago beharko direla aurreikusten dugu.
- **Osasun-sistemeekin koordinatzea**. GUFek zuzenean kudeatutako erreferentziazko eskualde-zentroak hedatzen jarraituko dugu, unitate soziosanitarioak eta laguntza-talde espezializatuak izango dituztenak; zentro horietan, Bizkaiko egoitza-zentroen sare osorako laguntza- eta babes-prozesuak garatzen dira, eta lehentasunezko solaskidetzaren mantentzen da osasun-sistemeekin. Horretarako, 75 plaza soziosanitario sortuko ditugu Leioan, Gernikan eta Sestaon, eta horiek zentro espezializatu bihurtuko ditugu, mendekotasun-egoeran dauden adineko pertsoneri euren eragin-eremuetan erantzuteko.

## DESGAITASUNA DUTEN PERTSONAK

EAJK baldintza egokiak sustatzen jarraituko du, desgaitasuna duten Bizkaiko pertsonen autonomia pertsonal handiena, inklusioa eta komunitatean parte-hartze aktiboa izan dezaten, eta laguntza gehiago eta hobeak eskainiko ditu bizitza independenteko proiektuetarako, hirugarren sektoreko erakundeekin lankidetzan arituz lan partekatuen bidez.

Desgaitasuna duten pertsonentzako Mundakako zentro berriak zein buruko gaixotasuna duten pertsonentzako Santurtziko zentro berriak, eta Gallartako zentroaren eraldaketak erakusten dute zein den Bizkaiko Foru Aldundiak desgaitasuna duten pertsoneri eta haien familiei erantzuna eskaintzen dien eta ematen jarraituko duen eredu; gainera, eredu orekatua da lurraldeari dagokionez, eta atsedean hartzeko aukera gehiago egongo da.

## GUFEn ZEREGIN ERREFERENTEA

Antolakunde publiko gisa, GUF Bizkaiko gizarte-zerbitzuen sarearen gailurra da. 23 zentro daude Bizkai osoan, eta ia 900 pertsona konprometitu daude iraupen luzeko zaintza onenak eskaintzearekin. Zentrook eta pertsonok erantzuna ematen diete gaur egungo beharrei, eta lanean dihardute Bizkaia etorkizuneko premietarako prestatzeko.



Zentro berriak sortzen jarraituko dugu, beharrezkoa den lekuetan. Eta GUFEn modernizatzen jarraituko dugu, profesionalen etengabeko prestakuntza eskainiz, euren garapen profesionala eta haiek eskaintzen dituzten zainketen bikaintasuna errazteko.

## ADINGABEAK

Babes-sistemara heltzen diren adingabeek Aldundian dute azken heldulekua.

EAJn adingabeei laguntza eman nahi diegu haiek gizartean hazten jarraitzeko. Bizkaiko oraina eta etorkizuna dira. Euren onena eman behar dute, elkarrekin Bizkaiko bertsiorik onena egin dezagun.

Gogoeta egitera bultzatu behar gaituen gai larria da. Adingabe bat babesgabetasun-egoeran egon daiteke, bai familiak ezin duelako artatu edo zaindu, bai familiak ez dakielako, edo beste batzuetan, besterik gabe, familiarik ez dagoelako. Azken hori da Bizkaia heldu eta inoren kargura ez dauden adingabeen kasua, gehienak ikasi, integratu eta gure gizarteari ekarpena egin nahi dioten pertsonak baitira. Ildo horretan:

- Adingabeei beharrezko babes-neurri guztiak eskainiko dizkiegu.
- Hazieran zailtasunak dituzten familientzako laguntza areagotuko dugu, eta erantzunak espezializatuko ditugu geroago eta gehiago agertzen diren egoera berrietarako.
- Lankidetzan arituko gara udalekin eta beste sistema batzuekin, hala nola hezkuntza-sistemarekin, babesgabetasun-egoerak prebenitzeko.
- Esku-hartze goiztiarreko lan-ildoko berriak bultzatuko ditugu oro har, eta, bereziki, eskola-absentismoak, babesgabetasunaren iragarle gisa, beharrezkoa dela adierazten digun kasuetan.
- Neurri psikosoziohezitzaileak berrikusi eta areagotuko ditugu, horiek baitira babes-sisteman ditugun tresnak, kasu gutxi batzuek ez dezaten hondatu umeen profesionalek eta pertsona horiek artatzen dituzten zentroek egiten duten lan arrakastatsua.
- Beste erakunde batzuekiko koordinazioa areagotuko dugu, hala nola epaileekiko, Fiskaltzarekiko, Ertzaintzarekiko eta, oro har, polizia-ko koordinazioa, esku-hartze integralagoak eta eragin handiagokoak egiteko.

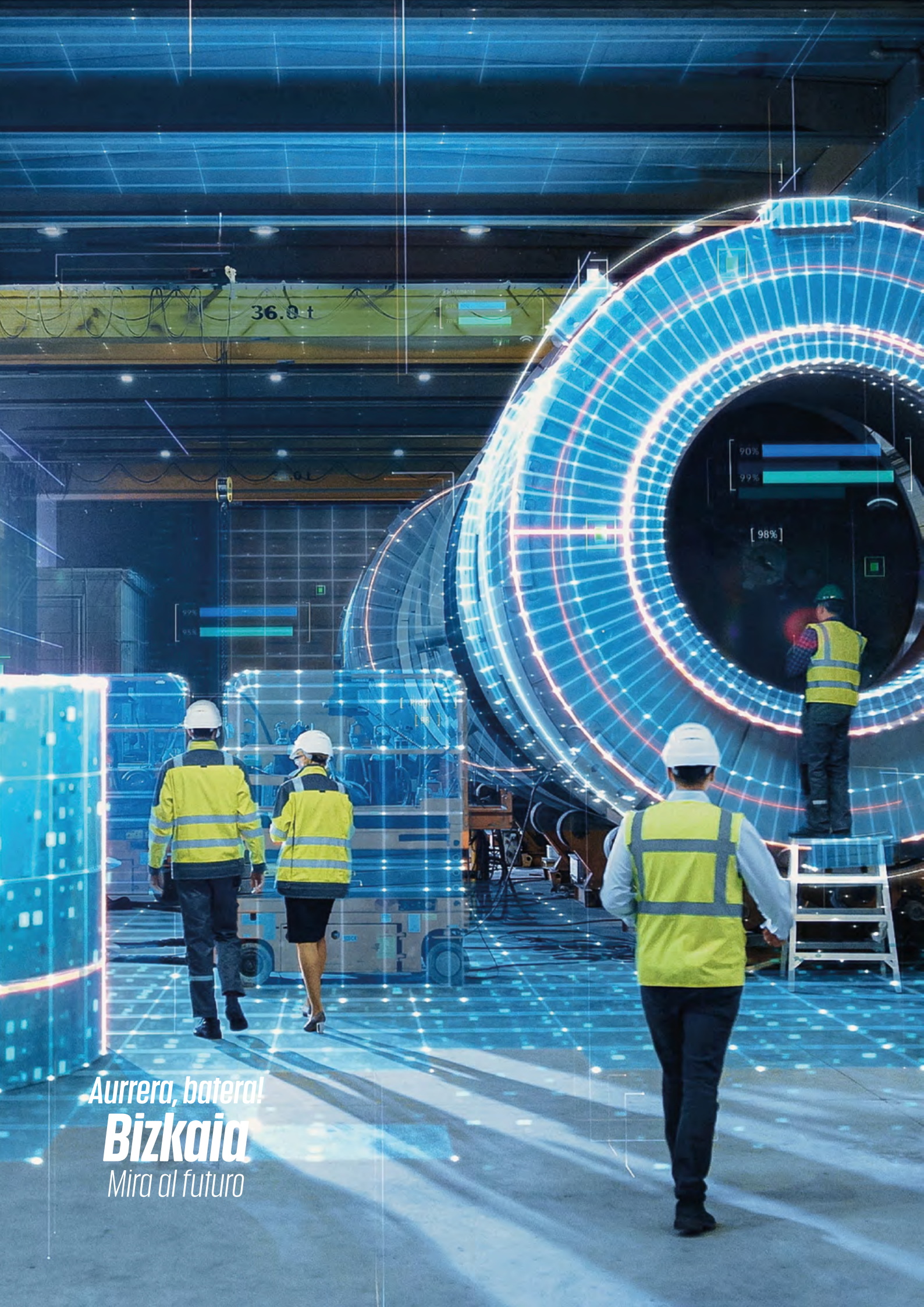
## GIZARTE-IRUZURRAREN AURKAKO BORROKA

Adinekoak eta kolektiborik kalteberenak laguntzea, babestea eta zaintzea EAJren DNAren parte da. Baina baita baliabide publikoen erabilera egokia babestea eta zaintzea ere. Guztionak diren baliabideak.

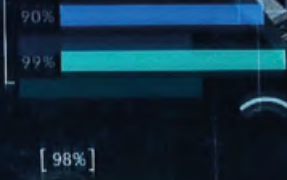
Ikuskatzea, zehatzea eta beharrezko neurri zuzentzaileak hartzea baliabide publikoen erabilera onaren funtsezko alderdi bat da. Baina, batez ere, bermea da Bizkaian urtero gizarte-zerbitzuren bat erabiltzen duten pertsonen babes eta arreta egokia emateko.

Azken urteotan, % 50 hazi da gizarte-zerbitzuetan ikuskatzaileen kopurua, kontrol-sistemak hobetze aldera. Inoiz baino gehiago ikuskatuko dugu eta ikuskatzen jarraituko dugu. Zaintza-lan horrek gure lurraldeko gizarte-zentro eta laguntza-neurri guztiei eragiten die, publikoak zein pribatuak izan, baita gizarte-babeseko politikara bideratzen dugun euro bakoitzari ere, salbuespenik gabe.





36.9 t



Aurrera, batera!  
**Bizkaia**  
Mira al futuro



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## ONGIZATE EKONOMIKOA ETA KALITATEZKO ENPLEGUA

EAJk Bizkaiko pertsona eta enpresekiko erantzukizunetik eta konpromisotik heltzen dio legegintzaldi berri honi, elkarrekin kalitatezko enpleguak sortzen jarrai dezagun eta Bizkaiko gizarte osoaren ongizatearen zerbitzuan dauden lehiakortasun-politikak gara ditzagun, inor atzean utzi barik.

ETEEi ekintzailtzari eta enplegarritasunaren sustapenari eta, oro har, gure lurraldeko sare ekonomiko osoari laguntzeko politika publikoak EAJk Bizkaian duen ereduaren ezaugarri dira. Politika horiei esker, urteetan zehar kalitatezko enpleguak eta gure gizartearen ongizate-mailak sortu eta mantendu ahal izan dira, eta agerian geratu da oso garrantzitsuak izan direla COVID-19aren pandemiarekin edo Ukrainaren inbasioarekin bizi izan ditugun zailtasun-eta ziurgabetasun-uneetan.

Bizkaiak aurre egin behar die trantsizio demografiko-sozialetik, energia-ingurumenekotik eta teknologiko-digitaletik eratorritako erronkei, sinetsita baikaude erronka horiek aukera bihurtzakegula, gure gaitasunekiko konfiantzan oinarrituta; horrela, industria-enpresa eta zerbitzu aurreratu berriak sortuko ditugu, eta horiek irtenbideak ekarriko dituzte eremu estrategikoetan, hala nola energian, ekonomia zirkularrean edo ekonomia digitalean.

Talentua atxiki eta erakarri behar dugu, andrazkoek enpresetan duten zeregina indartu behar dugu, batez ere erantzukizuneko postuetan; gainera, gure ETEek presentzia handiagoa izan behar dute nazioartean, eta azkar eta irmoki sartu behar dugu geure burua iraultza digitala deiturikoan. Eta hori guztia egingo dugu, sektore ekonomiko guztietara eta lurralde kohesionatura helduko den lehiakortasun jasangarritik abiatuta.

### KALITATEZKO ENPLEGUA

Lehentasuna emango diogu enplegu gehiago eta kalitate handiagokoa sortzeari. Enplegu horrek Bizkaiko pertsonen aukera eskainiko die, bizi-kalitatea, egonkortasuna eta etorkizuneko proiektuak definitzeko eta gauzatzeko. Horretarako:

- Programa espezifikokoak garatuko ditugu langabezian denbora gehien daramaten pertsonentzat; horren helburua, berriz, talentu hori berreskuratzea da, beharrezko prestakuntzaren eta laguntzaren bidez, eta arreta berezia jarriko da 45 urtetik gorako langabeziaren kronikotasuna saihesteko.
- Prestakuntza egokia emango diegu konpetentzia digitalei buruz lan-merkatura sartzan diren pertsonen, langileei eta langabezian daudenei; horrela bermatuko da pertsona horiek guztiak enplegu-eskakizun berrietara egokitzen direla, eta saihestu egingo da eten digitala kalitatezko lana lortzeko oztopo izatea.
- Sustapena egingo dugu andrazkoek kalitatezko enplegua lor dezaten, soldata eta baldintza duinekin, eta soldata-arrakalaren aurka borrokatuko gara, eta sektore industrialetan, zientifiko-teknologikoetan eta ekintzailtzan duten presentzia handituko dugu, batez ere ekintzailtza aurreratuan.

- Sustapena egingo dugu andrazkoek enpresetan lidergo-postuak lor ditzaten, eta horretarako kristalezko sabaia kenduko ditugu.
- Estrategia espezifiko bat garatuko dugu gazteen enplegua bultzatzeko; gure jarduketek prestakuntza duala sustatuko dute, hezkuntza-mundutik lan-mundurako trantsizioa bultzatuko dute prestakuntza-beken eta lanbide-esperientziaren bidez, eta laguntza integrala emango diete Bizkaiko gazteen ekintzailtza-ekimenei.
- Plan espezifikoak definituko ditugu eremu behartsuentzat eta langabezia-tasa handiak dituzten udalerrientzat; planon helburu orokorra, berriz, hauxe da: enplegu-aukera berriak sortzea eta kualifikazioa eta enplegarritasuna hobetzea; gainera, adin goiztiarretatik prestakuntzak eskola-eremuan duen garrantzia azpimarratuko dugu.
- Prestakuntza-planak jarriko ditugu abian, Bizkaiko enpresen lanbide-erakarpeneko eta -birkualifikazioko beharrianak estaltzeko.
- Enpresa-kultura berri baten garapena bultzatuko dugu, honako hauek sustatuko dituzten lan-harremanetan oinarrituta: parte-hartzea; erronka demografikoari erantzuteko langile kualifikatuak atxikitze eta erakartzeko gai diren soldata lehiakorrak, eta lan-baldintza malguagoak, lanaren eta familiaren kontziliazioa eta telelanaren hedapena errazteko neurri gisa.

## BIZKAI EKINTZAILEA.

### Ekintzailtza aurreratua, Bizkaiko enpresa-sare berriaren eragile gisa

Kopurua eta kalitatea handitu behar ditugu, betiere Bizkaiko ekimen ekintzaileak hazi ahal izateko eta enplegua sortu ahal izateko. Horretarako, EAJn lan egingo dugu:

- Nazioartean lehiakorra den zerbitzu-eskaintza eta ekintzailtza aurreratuari laguntzeko eskaintza sendotzea zenbait ekimenen bidez, hala nola: B Accelerator Tower – Ekintzailtzaren Nazioarteko Zentroa; BEAZek eskaintzen dituen zerbitzu eta laguntzak; berrikuntza irekiko egoitza-programa; unibertsitateko eta berrikuntzako ekosistemak eskaintzen dituen inkubazio- eta azelerazio-zerbitzuak, eta konpromiso soziala duten proiektuak sustatu eta babestea.
- Eskala handiagoko enpresa-proiektuak sustatzea. Lotura bultzatuko dugu BATen eta lurraldeko azpiegitura, ekipamendu eta proiektu estrategikoen artean, eta funtsak eta finantza-tresnak indartuko ditugu enpresa berrien hazkundera laguntzeko.
- Ekiteko eta hazteko finantzaketa-ekosistema erakargarria garatzea. Enpresa-ekimen berritzaileentzat beharrezkoak diren finantzaketa-bide guztiak barne hartzen dituen sistema, bai sorkuntza-fasean bai azelerazio-fasean, hala nola Seed Capital Bizkaia kudeatutako funtsak, nazioarteko funtsak, mikrokredituak, Crowdfunding Bizkaia eta inpaktuko inbertsiora bideratutako funtsak.



- Aukera-sektore berriak bultzatzea:
  - Bizkai Sortzailearen Estrategian aurrera egingo dugu, Zorrotzako puntan ikus-entzunezkoen polo bat sortuz, Bilboko Udalarekin lankidetzan jardunez.
  - Bioekonomiaren inguruko enpresa- eta teknologia-sektore baten garapena bultzatuko dugu, bereziki Enkarterriko eskualdean, Eusko Jaurlaritzarekin lankidetzan jardunez.
  - Basque Quantum (BasQ) estrategiaren barruan, ekonomia digitala eta kuantikoa sustatuko ditugu.

## LEHIAKORTASUN JASANGARRIA

EAJk uste du enpresa lehiakorrak funtsezkoak direla gure lurraldearen ongizaterako. Gure enpresen lehiakortasun jasangarria sustatzeko, EAJk konpromiso hauek hartzen ditu:

- Industria eta Talentuaren Bizkaiko Funtza sortzea, Bizkaiarentzat estrategikoak diren industria-proiektuak sustraitzeko eta bultzatzeko, jarduera ekonomikorako lurzoruak garatzeko eta proiektu horiek behar dituzten profesionalak erakartzeko eta atxikitzeko.
- Enpresen eta erabakiguneen sustraitzeari eustea. Harremanak zuzenean eta eten gabe izatea Bizkaiko enpresa nagusietako erreferentziako akziodunekin, eta beste inbertsio-funts batzuetan parte hartuko dugu, enpresa horiek Bizkaian sustraituko direla bermatzeko.
- Bizkaiko enpresen berrikuntza-proiektuei laguntzea, industriaren, zerbitzu aurreratuen eta enpresa txikien berrikuntzari lehentasuna emanez.
- Barne-ekintzailatza eta berrikuntza irekia bultzatzea enpresa bultzatzaileekin eta berrikuntza ez-teknologikoarekin.
- Ekoizpen-jarduerak aberriratzeko proiektuak aztertzea eta abian jartzea.
- Ezagutza-zentroak eta zentro zientifiko-teknologikoak garatzea. Adimen lehiakorreko eta garapen teknologikoko zentroyen sarea zabalduko dugu berrikuntza eraldatzaile baterako, hauek barru daudela: Energy Intelligence Center eta Global Smart Grids Innovation Hub (energia), Automotive Intelligence Center eta BIKE Innovation Hub (mugikortasun jasangarria), Nagusi Intelligence Center (ekonomia zilarreztatua), Fabrikazio Aeronautiko Aurreratuko Zentroa (aeronautika eta makina-erreminta), GovTech Lab Bizkaia eta Bizkaia Quantum Industrial Hub.
- Bizkaiko zentro teknologikoei eta bikaintasun-zentroyei ematen zaien laguntza indartzea, eta lurraldeko ETEei transferentzia teknologikoa egiteko prozesuak bizkortzea.
- Enpresak nazioartekotzeko proiektuei laguntzea, nazioarteko partzuergoen sorrera sustatzea eta Bizkaiko ETEak nazioartekotzen laguntzeko jarduerak garatzen dituzten eragileekiko lankidetzaren indartzea.
- Sozialki arduratsuak diren enpresa-eredu berriak laguntzea, langileek enpresetan parte har dezaten sustatzea eta pertsonengan oinarritutako kudeaketa-eredu berriak bultzatzea.

## ENPRESA JASANGARRIAK. TRANTSIZIO ENERGETIKOA ETA EKOLOGIKOA BULTZATZEA

Datozen urteetan, gure enpresen trantsizio energetiko-ekologikoa bizkortu beharko da. EAJn uste dugu trantsizio hori aukera bat izan daitekeela enpresa-sare bat edukitzeko, zeinak erantzungo baitie ekoizpen- eta kontsumo-eredu berri kontzienteago eta arduratsuago baten itxaropenei. Horretarako:

- Energy Intelligence Center garatzen jarraituko dugu, Bizkaia nazioarteko erreferentzia-polo bihurtuko da etorkizuneko energien sektorean.
- Hidrogenoan espezializatutako EICren bigarren fasea garatuko dugu, Living Lab bat abian jartzea barne, eta azpiegiturak eta ekipamenduak garatuko ditugu Bizkaian hidrogenoaren inguruko kate teknologiko industrialia garatzea ahalbidetzeko.
  - Aurrera egingo dugu Ezkerralde eta Meatzaldeko Parke Teknologikoa energia berdeen inguruko erreferente gisa eta Hidrogenoaren Euskal Korridorearen erreferentzia fisiko gisa kokatzen.
  - Estrategia integral bat diseinatu eta ezarriko dugu Bizkaiko ETEen trantsizio energetikoari laguntzeko, zeinak bere barnean izango baititu jarduketak hauek: sentsibilizazioa, aholkularitza eta prestakuntza, trantsizio energetikoa egiten lagunduko dieten profesionalen gaikuntza eta zuzeneko laguntzen programa bat.
  - Ekonomia zirkularreko proiektuak bultzatuko ditugu Bizkaiko udalerrietan eta eskualdeetan banatutako jarduera ekonomikorako guneetan, eta enpresa txiki eta ertainei zuzeneko laguntzak emateko programa bat jarriko dugu abian, ekonomia zirkularren eta jasangarriaren eremuan enpresok garatzen dituzten jarduketak laguntzeko.

## ENPRESA DIGITALAK. TRANTSIZIO DIGITALA BULTZATZEA

Ekonomiaren sektore guztietan gertatzen ari den digitalizazio-prozesu globala errealitate geldiezin da, eta aldaketa ugari eragiten ditu. EAJren ustez, errealitate hori baliatu behar dugu etorkizuneko aukera berriak izango dituen enpresa-sarea izateko. Horretarako:

- Estrategia integral bat diseinatu eta ezarriko dugu Bizkaiko enpresa txikien trantsizio digitalari laguntzeko; izan ere, estrategia horrek enpresoi lagunduko die negozio-aukera berriak identifikatzen.
- Basque Quantum estrategiaren esparruan, Bizkaia Europako erreferentzia-polo bihurtzen hasiko gara, teknologia kuantikoen ekosistema gisa, eta haren ikuspegia argi eta garbi industria eta aplikagarritasunari begirakoa izango da.
- Berrikuntza teknologiko digitala sustatuko dugu, korporazioen, startupen, zentro teknologikoen, unibertsitateen eta Administrazioaren beraren arteko lankidetzan oinarrituta, eta horren helburua hauxe izango da: osagai teknologikoa eta balio erantsi handia dituzten produktu eta zerbitzu digital berriak garatzea.
- Bizkaia nazioarteko bikaintasun-polo gisa bultzatuko dugu, abangoardiako prestakuntza aplikatuaren eta espezializatuaren bidez talentu digitala erakartzeko.



## MERKATARITZA

EAJn uste dugu hurbileko merkataritza funtsezko tresna dela gure herri eta hirien gizarte-dinamismorako, enplegua sortzen duen sektore ekonomikoaz izateaz gainera. Hura zaintzeko eta garatzeko:

- Bizkaiko merkataritza-sarearen berrikuntza bultzatuko dugu; horretarako, etorkizuneko dendaren aldeko apustua egingo dugu eta txikizkako merkataritza aukerak dituen jarduera-sektore bihurtuko dugu, sektore hori erakargarria izan dadin belaunaldi berrientzat, eta kontsumitzaileen beharrian eta itxaropenetara egokitua izan dadin.
- Programa bat garatuko dugu tokiko merkataritza txikian belaunaldi-erreleboa bultzatzeko, bai eta negozio-eredu berrien bidez merkataritza-sektorearen alde egiten duten ekintzaileei laguntzeko ere.
- Merkatarien elkarrekin lankidetzan aritzea sustatuko dugu, tokiko merkataritza txikiko negozio-ereduetan berrikuntza sustatzeko, merkataritza txikiaren berrikuntzarako zentro baten bidez.
- Bizkaiko udalerrri eta eskualdeetako merkataritza txikiari zuzendutako gaikuntza-, orientazio- eta aholkularitza-zerbitzu berriak bultzatuko ditugu, tokiko merkataritza hurbil dauden konfiantzazko eragile dinamizatzaileen bitartez.
- Tokiko merkataritza digitalizatzen lagunduko dugu.

## ESKULANGINTZA

EAJn sinesten dugu eskulangintzako sektorea funtsezkoa dela gure tradizioei balioa emateko, betiere kultura eta garapen ekonomikoa lotuz. Eskulangintzako sektorea zaintzeko eta garatzeko:

- Marka bat sortu eta sustatuko dugu, ofizialki erregistratutako Bizkaiko eskulangileak identifikatzeko.
- Eskulangintzari laguntza handiagoa emango diogu, inbertsioak egiteko eta jarduerarekin jarraitzeko laguntza-programen bidez.
- Eskulangintzaren eremuan asoziazionismoa sustatuko dugu.

## LEHEN SEKTOREA ETA NEKAZARITZAKO ELIKAGAIEN SEKTOREA

EAJn uste dugu lehen sektorea oso garrantzitsua dela, gizartean eginkizun hauek betetzen dituelako: alde batetik, elikagaien hornitzailea da, eta, bestetik, natura-ingurunearen zaintzaile eta landa-biztanleriaren finkatzailea da. Sektoreari laguntza emango diogu etorkizunean ageri diren erronketan; horrela, batera egingo dugu lan, sektorea errentagarri bihurtu eta bera hobetzeko. Horretarako:

- Sektorearen lanaren garrantzia ikusaraziko dugu.
- Jardunbiderik onenak bilatuko ditugu belaunaldi-erreleboa sustatzeko. Sektorera hurbiltzeko jarduerak eta kanpainak egingo ditugu, ahalik eta interesdun gehienek jarduera bertatik bertara eta in situ ezagutzeko aukera izan dezaten. "Gaztenek Berri"ren aldeko apustua egiten jarraituko dugu, sektorean sartzen diren pertsonen komunikazio, berrikuntza eta ekintzailetzako zeharkako trebetasunak eskura ditzaten.

- “Renove plan” bat jarriko dugu abian, funtsezko erreformak ezarri behar dituzten sektore zehatzei zuzendua, dela araudiak hala eskatzen duelako, dela inbertsio horiek funtsezkoak direlako ustategien bideragarritasunerako.
- “Landatek” jarriko dugu abian; izan ere, aplikazio horrek sektoreari laguntza emango dio Administrazioarekiko komunikazioa eta tramitazioa errazteko.
- Nekazaritza-lurren hondoko eredu berria ezarriko dugu; eredu horrek ahalbidetuko du lurra modu onargarrian eta konponbide malguagoekin eskuratzea.
- Ustiapeneko albaitarien eredu bideragarri bat garatuko dugu.
- Ortuellako Nekazaritzako Elikagaien Parke Teknologikoa bultzatuko dugu, beste instituzio batzuekin lankidetzan jardunez.

## TURISMO JASANGARRIA

EAJn Bizkaiko garapen turistikoaren aldeko apustua egiten dugu, betiere garapen hori gizarte- eta ingurumen-jasangarritasunaren irizpideetan oinarrituta egiten bada. Hori lortzeko:

- Bizkaia sustatuko dugu helmuga turistiko jasangarri gisa, eta Bilbao Bizkaia 2030 turismo estrategia eta aliantza indartuko dugu.
- Laguntza berriak eskainiko ditugu mugikortasun turistiko jasangarrirako eta eskualdeetako erakarren turistikoko ekitaldietarako.
- Bizkaiko Turismoaren Behatokia indartuko dugu, eta, sektorearekin lankidetzan jardunez, adimen turistikoko sistema aurreratua garatuko dugu, betiere turismoari lotutako jardueren jasangarritasuna bermatzean arreta berezia jarritz.
- Turismo-fluxuen lurralde-banaketa orekatuagoa lortuko dugu, gizartean eta ingurumenean eragin positiboa duten balio handiko esperientzia oroigarriak sortuz.
- Bizkaiko kostaldea garatzeko estrategia diseinatu eta ezarriko dugu; estrategia horrek ikuspegi integrala izango du, turismoa eta harekin lotutako jarduerak kontuan hartuko dituena.
- Bizkaiko naturaguneak kudeatzeko estrategia diseinatu eta ezarriko dugu; estrategia horrek jasangarritasunaren ikuspegi zabala izango du, zeinean txertatuko baita jarduera ekonomiko eta turismo jasangarrien sustapena.
- Turismoaren ikuspegia txertatuko dugu itsasadarrarekin lotutako jardueretan, aukera-espazio gisa.
- Turismoa bultzatuko dugu bisitariak erakarriko dituzten polo berriak sortzeko, betiere gaitasuna duten proiektu eta ekitaldiei laguntza emanez.
- Zerbitzu berriak garatuko ditugu lehiakortasuna hobetzeko eta sektorera talentua erakartzeko.
- Barne-turismoa bultzatzeko programa berria jarriko dugu abian.



## KANPO-SUSTAPENA

EAJn badakigu Bizkaia irekia, ezaguna eta nazioartean onartua dela, bera baita lurralde lehiakorra, kohesionatua, iraunkorra eta bizi-kalitate handikoa. Horretarako:

- Bizkaia nazioartekotzeko esparru estrategikoa diseinatuko dugu, lurraldeko eragile eta interes-talde nagusiekin partekatua; izan ere, esparru estrategiko horrek bide emango digu posizionamendua eta irudi sendoa garatzeko eta nazioarteko harreman eta konexio sendoak eratzeko eta mantentzeko.
- Gainerako instituzioekin lankidetzan jardunez, lan egingo dugu Bizkaia nazioartean sustatzeko; izan ere, horren helburua hauxe izango da: inbertsioak, startupak, talentua eta nazioartean eragina duten ekitaldiak erakartzea.
- Etengabe eta modu proaktiboan lan egingo dugu Bizkaiaren aireko konektibitatea bermatzeko munduan helburu diren hiri eta erregioekin; hori egiteko, berriz, Bizkaiko gizartearen eta haren ekoizpen-sarearen egungo eta etorkizuneko interes eta erronkak izango ditugu oinarri.
- Legegintzaldirako dagoeneko lortu ditugun eragin handiko ekitaldiak antolatuko ditugu, hala nola Frantziako Tourraren irteera 2023ko uztailen, UEFAREN Women's Champions League-aren finala 2024an, eta UEFAREN Europa League 2025eko finala; eta lanean iraungo dugu beste batzuk lortzeko.
- Antena-funtzioa garatuko dugu, Bizkaia izan dadin izaera estrategikoko ekitaldi berriak garatuko diren tokia.



*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## BERDINTASUNEAN INTEGRATZEA, ANIZTASUNARI BALIOA EMANEZ

### BERDINTASUNA

Bizkaiko Foru Aldundian, EAJren bultzadarekin, atzera bueltarik gabeko bide bat sendotzen joan da: lurraldean andrazkoen eta gizonezkoen benetako berdintasun eraginkorrerantz aurrera egitea.

Datozen urteetan, Bizkaiko Foru Aldundian andrazkoen eta gizonezkoen arteko benetako berdintasun iraunkorrerako bitartekoak finkatuko ditugu bizitzaren eremu guztietan eta, bereziki, bizitza publikoan. Berdintasunerako Foru Arauaren printzipioen eta jardun-ildoan aplikazioan sakontzeak gidatuko du gure lana, bai barruan, bai kanpoan. Eragile publiko, sozial eta pribatuekiko lankidetzak eta elkarrizketak berdintasunaren kultura hori bultzatu behar dute Bizkaiko udalerrri bakoitzean, antolakunde bakoitzean eta pertsona bakoitzarengan.

Giza garapen, bizi-kalitate eta balio handiko lurraldea gara, eta, horrenbesterekin, indarkeria matxistaren kasu bakoitza oraindik ere eraso bat da gutako bakoitzarentzat eta gizarte osoarentzat. Instituzio gisa, gertaera onartezina da, eta, horrenbesterekin, lankidetzan jardun behar dugu eta eskura ditugun neurri guztiak jarri behar ditugu indarkeria matxista behin betiko desagerrarazteko; hori hasten da berdintasunean hezten, eta berdintasunaren ikuspegia txertatzen gure politika eta ekintza guztietan. EAJn ez gara zekenak izango, eta erantzun espezifikiko, hurbil eta eraginkorrek emango dizkiogu behar gaituzten andrazkoetako bakoitzari.

Zehazki, EAJk honako ekintza-ildo hauek bultzatuko ditu:

- Genero-ikuspegia txertatzen iraungo dugu politika eta ekintza guztietan, halako moduz non helburu orokorra ezarriko dugun horietan guztietan ezberdintasunak ezabatzeko eta andrazkoen eta gizonezkoen berdintasuna sustatzeko. Horretarako, helburu eta jarduera zehatzak txertatu behar dira politika eta ekintza guztietan, maila guztietan, eta horien plangintza-, egikaritze- eta ebaluazio-fase guztietan, ezberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko.
- Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Bizkaiko VI. Foru Planaren aplikazioa amaituko dugu, eta VII. Plana egin eta abian jarriko dugu.
- Parte-hartze instituzional eta soziala sustatuko dugu berdintasunerako foru-politikan honako hauek erabilita: Emakumeen eta gizonen berdintasunerako Bizkaiko lurralde-sarea, Bizkaiko Emakumeen Partaidetza Kontseilua, DenBBora sarea eta Berdinsarea; horiezaz gainera, Bizkaiko herritar guztiei irekitako prozesu eta espazio parte-hartzaileak ere erabiliko dira.
- Andrazkoek programa eta laguntza publikoetan parte hartzea sustatuko dugu; sustatze-lan horretan ekintza positiboko neurriak ere erabiliko dira egiturazko desberdintasunaren arrakalak murrizteko.
- Lurraldeko enpresei lagunduko diegu, eta pixkanaka eta arian-arian haien barne-kultura aldatzen joango gara, betiere genero-berdintasunaren bidean aurrera egiten duten eta berdintasuna lehiakortasun-palanka bihurtzen duten antolakundeetarantz.

- Andrazkoek enpresan eta zientzian eta teknologian duten zeregina indartuko dugu. Horretarako, Bizkaiko enpresetan eta zientzian eta teknologian andrazkoek duten presentzia eta Bizkaiko ekonomiari egiten dioten ekarpena ikusaraziko ditugu, eta andrazkoen presentzia publikoa sustatuko dugu arlo horietan erreferente femeninoak sortzeko.
- Andrazko enpresaburu, ekintzaile eta zuzendarien arteko lankidetzak sortzea bultzatuko dugu.
- Ekintzailetzaren eta andrazkoak buru dituzten enpresen behatokia indartuko dugu.
- Bizkaia erreferentzia bihurtuko dugu andrazko ekintzaileentzat; horretarako, zerbitzuen eta laguntzen aukera zabala jarriko dugu, andrazkoek gidatutako enpresa-ekimen berritzaileak garatzeko eta hazteko.
- Andrazkoei eragiten dieten askotariko diskriminazio-egoerak detektatzen eta jorratzen jarraituko dugu, andrazkoen generoagatiko diskriminazioa larriagotuz; horretarako, kolektibo hauetan ipiniko dugu indarririk handiena: mendekotasun-egoeran edo mendekotasun-arriskuan dauden adineko andrazkoak; egoera irregularrean dauden andrazko migratzaileak; andrazko lesbianak eta/edo transexualak, desgaitasuna edo buruko gaixotasuna duten andrazkoak, eta etxerik gabeko andrazkoak.
- Indarkeria Matxistaren Behatokiaren bitartez, Bizkaian gertatzen diren indarkeria matxistako egoeren jarraipena egiten jarraituko dugu, baita abian jarritako politika eta baliabide instituzionalen ondorioen jarraipena ere, gure gizartean gaitz hori desagerrarazten laguntzeko.
- Bizkaiko kirol-sistema osatzen duten erakundeetan, andrazkoen parte-hartze aktiboa sustatuko dugu, eta erraztu egingo dugu sistema horretan izaten diren eginkizunak euren gain har ditzaten: zuzendari, entrenatzaile, arbitro, kirolari, ikusle...
- Andrazkoek kirolean duten rola ikusarazteko ekintzak ezarriko ditugu, haien presentzia mediatikoa sustatuko ditugu, neurriak bultzatuko ditugu Bizkaiko andrazko kirolariak erreferentzia izan daitezen gazteentzat, ikastetxeetara bisitak eginez, solasaldietan parte hartuz, udalekuetara joanez, etab.
- Programak garatuko ditugu Bizkaian egiten diren kirol-modalitateetan andrazkoaren zeregina indartzeko, futboleko, "Pasa baloia neska" programarekin egin dugun bezala.

## ANIZTASUNA

Bizkaiko aberastasuna gure aniztasunean dago. Aniztasuna pertsona gisa, udalerririk gisa, lurralde gisa.

EAJn sinesten dugu aniztasunak bateragarria izan behar duela aukera-berdintasunarekin. Kontua, beraz, aniztasunean berdintasuna eraikitzea da, edo aukera-berdintasunean aniztasuna eraikitzea.

Era berean, sinesten dugu komunitate inklusibo bat eraikitzea eskubide eta betebeharrak indibidualak benetan egikaritzea bermatzetik harago doala. Era berean, ez da nahikoa pertsona bakoitzak besteak errespetatzea edo ezberdintasuna onartzea. Aniztasunaren erronka nagusia elkarrekin bizitzea eta gizarte plurala eta askotarikoa eraikitzea da.

Horrela, espazio publikoa espazio komun gisa berreskuratu behar dugu, diskriminazioko eta estigmatizazioko egoerak, mekanismoak eta prozesuak ikusaraziz eta detektatuz; izan ere, aurre egin behar diegu aurreko guztiei, bai pertsona guztien gaitasunak eta ahalmenak aitortuz, bai haien eskubideak eta betebeharrak eraginkortasunez egikaritzea sustatuz, eta bultzatu egingo ditugu entzutea, enpatia eta harrera. Horretarako, 4 urte hauetan, EAJk lehentasun hauek landuko ditu Bizkairako:



- Adinekoei, desgaitasuna duten pertsoneri edo dibertsitate funtzionala, sexuala, etnikoa, kulturala edo arraza-aniztasuna duten pertsoneri buruzko gizarte-estereotipoak desagerraraztea, haien potentzial osoa garatzeko dauden oztopoak eraisteko.
- Gizarte-estereotipoen aurkako ekintzetan diskriminazioa jasaten duten taldeekin lotutako pertsoneri eta antolakundeei laguntzea, haiek baitira interes gehien dutenak euren irudia errealitatera egokituta eta aurreiritzirik gabe proiektatzeko.
- Giza eskubideak eta gizarte-justizia maila globalean sustatzea; horretarako, lankidetzaren politika publiko deszentralizatua sendotuko da, zeina eraikiko baita lurraldeko lankidetzaren eragilean, horien kontrako alderdien eta gizarte zibileko beste eragile batzuen artean eta haiekin batera. Izan ere, lankidetzaren politika hori garapen jasangarriaren helburuekin bat egingo da.
- Espazioak sortzea, jatorrian, kulturean, arrazan, adinean, sexuan edo gaitasunean desberdinak diren talde eta erakundeen ekimenak trukatzeko eta hibridatzeko.

## INKLUSIOA

Bizkaian gizarte-zerbitzuetako programen, zerbitzuen eta zentroyen sare zabala dugu, eta hor daude guztiontzat, gutako edonork izan ditzakeelako zailtasunak gure bizitzako une jakin batean. Horiek erabiltzen ditugunez bizitza oso eta duinari berriro ekiteko aukera ematen digute, eta gainerakooi lasaitasuna ematen digute gerta daitekeen edozein bizi-inguruabarren aurrean gure eskura daudelako.

Sare horrek aukera ematen digu, baita egoerarik txarrean ere, gizartean bete-betean parte hartzeko, eskubideak eta betebeharrak egikaritzuz, eta, horrela, Bizkaia bertsiorik onena eraikitzen laguntzeko.

Lau urte hauetan, EAJK gizarteratzeko lehentasun hauek bultzatuko ditu Bizkaia:

- Ibilbide pertsonalizatuak eskaintzea emantzipatzeko zailtasunik handienak dituzten gazteei, eta, berariaz, laguntza ekonomikoak jasotzen dituzten erantzukizunaren balioa eta enplegurako orientazioa sustatzea.
- Bizkaiko ekoizpen-sarearekin lan egitea etorkizuneko enplegarritasun handiko sektoreetan beharrezkoak diren gaitasunak identifikatzeko; horren helburua, berriz, hauexek dira: inklusio- eta birkualifikazio-programak gaitasun horiek eskuratzearekin lotzea.
- Gizarteratze-prozesuetan dauden pertsonen eskuratzeko gaitasunen ziurtapena bultzatzea, haiek lan-merkatu arruntan sartzen laguntzeko.
- Aurrera egitea osasun mentaleko arazoak eta gizarteratzeko zailtasunak dituzten pertsonentzako laguntzetan; horrela, pertsonok eskuratzeko moduko etxebizitzak errazago iritsi ahal izango dituzte, zeinek aukera emango dieten euren bizimoduari modu autonomoan heltzeko.
- Lan egitea substantziak dituzten adikzioak eta substantziarik gabekoak prebenitzeko Osasun Sailaren eskutik, eta adikzio guztion fase goiztiarretan esku hartzea.
- Lan egitea gizarteratze-programetan udalekin eta mankomunitateekin batera, lurraldean erantzun eraginkorragoa eta orekatuagoa emateko.
- Sailen arteko lanerako guneak sortzea, betiere estrategia komunak definitzeko eta pertsonen bizi-proiektuen araberako erantzun berriak garatzeko.
- Bide espezifikoak ezartzea kalteberatasun-egoeran dauden pertsonen parte hartzeko eta haiekin harremanetan jartzeko; horren helburua, berriz, hauexek dira: gizarte-zerbitzuen erantzuna hobetzea, eta pertsona horien ikuspegia eta beharrezkoak beste politika sektorial batzuen diseinuan txertatzea.





Aurrera, batera!  
**Bizkaia**  
Mira al futuro



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## AUKERA BERRIAK BIZKAIKO GAZTEENTZAT

### GAZTERIA

Gazteak funtsezko ardatz dira EAJrentzat.

Ezinbestekoa da gazte aktiboak, erabatekoak eta zoriontsuak izatea, Bizkairako etorkizun hobea eraikitzeko. Gazteok euren bizitza ingurune atsegin batean garatu ahal izango dute, eta haiek bizi diren gizarte horrek aukerak emango dizkie euren bokazioak garatzeko, euren helburuen alde borrokatzeko eta inguruarekin modu eraikitzailean elkar eragiteko. Azken batean, lurralde horretan bizi-proiektua garatu ahal izango dute.

Gainera, erantzun bat eman behar diogu Bizkaiak aurre egin behar dion erronka demografikoari. Erronka horrek jaiotza-tasaren beherakada berria eta biztanleriaren zahartze progresiboa ditu ezaugarri, eta horiek eragina dute eremu garrantzitsuetan, hala nola ongizate-estatuari eustean, belaunaldien arteko lan-eremuko erreleboan eta zaintza-lanetan aritzean. Premiazkoa da gazteak zaintzea eta Bizkaia lurralde erakargarri bihurtzea non gazteok euren bizi-proiektuak garatu nahi izango baitituzte, eta premia horri aurre egin behar diogu lurralde gisa.

Horregatik guztiagatik, EAJn emantzipazioaren aldeko apustua egiten dugu, gazteriaren arloan dugun ekintzaren ardatz nagusi gisa. Hauxe da gure helburua: gazte emantzipatu gehiago bizitzea 2027an, "Bizkaia Gazteak" gazteriaren foru estrategiak ezartzen duen bezala. Horretarako, datozen lau urteetarako gazteriaren arloko konpromiso zehatz hauek hartzen ditugu:

- Eusko Jaurlaritzarekin lankidetzan aritzea etxebizitza errazago eskuratzeko, baldintzak hobetzeko amatasuna eta aitatasuna aurreratze aldera, eta neurriak hartzeko gazteentzako kalitatezko enplegua sortzen laguntze aldera.
- Talentu gaztea sortzeko, erakartzeko eta atxikitzeko programak indartzea.
- Enpresa-proiektu globalak bultzatzea gazteentzako garapen profesionala errazteko.
- Merkatuak eskatzen dituen gaitasunetara eta etorkizuneko joera eta sektoreetara egokitutako prestakuntza-programak eskaintzea.
- Eskualde-proiektuak garatzea, Bizkaiko eskualde bakoitzeko gazteen beharriaz eta errealitateei erantzun dietenak; horretarako, hitzarmenak egingo dira udalekin eta beste tresna batzuk ere erabiliko dira.
- Gazte-ikuspegia txertatzea foru-kudeaketaren eremu guztietan.

- Aurrera egitea "Gazte saregile"en eta "Bizkaia Gazteak" izeneko ekosistemaren bidez, gazteen eta Administrazioaren arteko noranzko biko komunikazio-kanalak eta -sareak eraikitzeke. Lurraldeko gazteek eskura dituzten laguntzak eta baliabideak zabaltzea, eta haien kezkek eta proposamenak jasotzea.
- Bizkaiko gazteek euren kasa kudeatutako proiektuak eta/edo Administrazioak, sektore pribatuak eta gazteek batera kudeatutako proiektuak laguntzea eta erraztea.
- Kalteberatasun-egoeran dauden gazteei laguntzeko sarea optimizatzea; horrela, gazteok errazago ahaldunduko dira eta bizitza-proiektu autonomoak errazago garatuko dira.
- Gazteen osasun fisikoa eta mentala sustatzea; horretarako, Bizkaian dauden kirol, kultura eta aisialdiko azpiegitura eta programak erabiliko dira.
- Tresnak ematea gazteei euren nortasun kulturala eta balioak eraikitzeke; horretarako, baliabideak erabiliko dira boluntarioratzen jarduteko, ikasteko eta euskara praktikatzeko.

## TALENTUA GARATzea, ATXIKITzea ETA ERAKARTzea

EAJn uste dugu talentua oinarrizko aktiboa dela Bizkaiko garapen jasangarrirako. Horregatik, talentua garatzeko, atxikitzeke eta erakartzeko politika integrala ezartzearen alde gaude. Politika hori ez zaie gazteei soilik zuzentzen, baina berean gazteek funtsezko zeregina dute. Horretarako:

- Talentuaren aldeko Konpromisoaren Dekalogoak garatuko dugu STEM (Zientzia, Teknologia, Ingeniaritza eta Matematika) talentua sortzen, erakartzen eta garatzen parte hartzen duten eragileen artean; dekalogo hori behar dugu Bizkaiko egungo eta etorkizuneko talentu-erronkei aurre egiteko.
- Talentuaren Arretarako Bulegoa sortuko dugu; zerbitzu horrek arreta, jarraipen pertsonalizatua eta laguntza ematen dizkio ikasketak sakontzeko atzerrira doan Bizkaiko talentuari, bai eta Bizkaira etortzeko interesa duen edo dagoeneko hemen dagoen nazioarteko talentuari ere.
- Beste instituzio eta erakunde batzuekin lankidetzan jardunez, bizitegi-eskaintza bat bultzatuko dugu (Talent House), nazioarteko talentua errazago ezartzeko.
- 42 Urduliz proiektuan aurrera egingo dugu, talentu digitala gaitzeko eta Bizkaira erakartzeko tresna berritzaile gisa.



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## MUGITZEKO MODU BERRI BAT

Bizkaiak erantzuna eman behar die xxi. mendeak bide-mugikortasunaren eta garraio publikoaren arloan dituen erronkei. Garraio publikoa eta mugikortasuna ezinbesteko elementu bi dira edozein gizarte moderno, oparo eta kohesionaturentzat.

Bizkaian, aspalditik, punta-puntako eta kalitatezko garraio publikoa dugu, eta metroa eta Bizkaibus dira lurraldearen mugikortasun publikoaren buru; gainera, badugu errepide-sare moderno eta ondo zaindua ere.

EAJn badakigu xxi. mende honetako mugikortasun berriak bat etorri behar duela trantsizio energetikoarekin aukera jasangarriagoetara joateko; horrezaz gainera, bat etorri behar du trantsizio digitalarekin ere. Mugitzeko modua erabat eraldatzen ari da, eta Bizkaiak bere ibilbide-orria izan behar du gure herritarren bizi-kalitatea hobetzeko.

Horretarako, trenaren, bizikletaren eta zapatilaren estrategian sakontzeaz gain, garraio publikoaren, zenbait garraiobideren erabileraren eta bitarteko horiek lehendik dagoen bide-azpiegiturarekin (multimodalitatea eta intermodalitatea) integratzearen arteko sinergiak aprobetxatu behar ditugu.

Hala, ibilgailu pribatuari dagokionez, EAJn uste dugu eboluzionatu egin behar dela; gaur egungo politikaren ardatza azpiegitura berriak sortzea da bide-mugikortasuneko eskaerei erantzuteko; bihar-etzi, ostera, politikak sarea eta haren eskaria eraginkortasun handiagoz kudeatu behar ditu, eta behar-beharrezkoak diren azpiegitura eta garraio-modu berrietan egin behar ditu inbertsioak, eta politika berri horrek sustatu behar du garraio publikoarekiko intermodalitatearen alde apustu handiagoa egitea.

Bide-mugikortasuna funtsezkoa da ekonomia deskarbonizatzeko; horretarako, emisioak murriztuko dira, eta teknologia berriak eta digitalizazioa txertatuko dira, modu horretara, ibilgailu elektriko, autonomo eta konektaturantz aurrera egin ahal izateko. Baina mugikortasun horrek bizikleta bidezko mugikortasuna ere barne hartu behar du. Bizkaiari hiriarteko bidegorrien sare bat ematen jarraitu behar da, bizikleta benetako garraiobide eraginkor gisa sendotzeko, zeinak lagunduko baitu ibilgailu motordunaren erabilera murrizten.

Erronka dira, baina baita aukerak ere, eta horiek aprobetxatu behar ditugu elementu horiei lotutako jarduera ekonomiko eta industrialak sortzeko; horrela, Bizkaia modernizatzen jarraituko dugu, eta aurrera egingo dugu gure gizartea modu kohesionatu eta orekatuan garatzen.

Inbertsio publikoa are beharrezkoagoa da bizi garen ziurgabetasun-uneetan, eta palanka izan behar du xxi. menderako mugikortasun berri batetik eratorritako balio handiko zerbitzu eta ekoizpen-jarduera berrien garapena sustatzeko. Eta inbertsio publiko horrek bide eman behar du Bizkai moderno, jasangarri, berritzaile eta kohesionatuaren eraikuntzan aurrera egiten jarraitu ahal izateko.

## GARRAIO PUBLIKOA

EAn kalitatezko garraio publikoa bultzatzen jarraituko dugu, mugikortasun jasangarriago eta arduratsuago baten aldeko apustu handi gisa. Horretarako, jarduketa hauek garatuko dira:

### METROA ETA TRENA:

- Galdakao eta Basaurirako metroaren 5. linea eraikitzea, eta Galdakao-Usansoloko ospitalea Durangaldearekin, Busturialdearekin eta Arratiarekin lotzea.
- Metroaren 4. linearen garapena bultzatzea, Errekalde eta Irala Abandorekin lotzeko, eta, aldi berean, Bilbo eta Enkarterri lotzeko.
- Metro Bilbaoko flota berritzea, tren berriak sartuz eta haien edukiera handituz.
- Ezkerraldeko FEVE eta RENFEren trenbide-azpiegituren transferentzia EAera lor dadin sustatzea, lurraldeko metro-sareekin konektatzeko.
- Aztertzea ea lotu daitezkeen Getxoko Areetako eta Sestaoko metro-geltokiak; helburua, berriz, hauxe izango da: itsasadarraren bi ertzak komunikatzea, ibaiazpia aprobetxatuz eta garraio publikoaren erabilera sustatuz.

### BIZKAIBUS:

- Bizkaibusen eskaintza hobetzea, batez ere Enkarterrin, Arratian eta Lea-Artibain; horretarako, maiztasunak eta/edo konexioak hobetuko dira.
- Bizkaibusen parkea berritzen jarraitzea, propulzio-sistema ekoeraginkorragoekin.

### TARIFAK:

- Ibilbide bera egiteko moduen eta operadoreen arteko garraio-aldaketaren abonua ezabatzea. Prezio bakarra ezartzea garraio- eta ordainketa-mota guztietarako, bidaia egiteko zenbait garraio erabiltzen direnean.
- 5 tarifa-guneko sistema 3 zonatako sistema bihurtzea Bizkai osorako, eta Euskadiko gainerakoekin normalizatzea.

## BIZKAIKO MUGIKORTASUNAREN AGINTARITZAREN BULTZATZEA

- Lurraldeko garraioaren gobernantza handiago eta hobean aurrera egingo dugu, eta bultzatuko da Garraio Partzuergoa Bizkaiko benetako garraio agintaritza bihurtzeko.
- Haren eginkizun nagusia garraio-sistema eraginkorra sortzea izango da; horretarako, organismo kudeatzaile horrek lineak eta ordutegiak koordinatu eta planifikatuko ditu; horrez gain, toki beretik edozein garraiotarako txartelak erostea erraztuko du.
- Gainera, lurraldeari disuasio-aparkalekuen sare bat emango zaio ibilgailuentzat, bai garraio publikoa erabili ahal izateko, bai ibilgailu pribatuaren erabilera ahalik eta gehien murrizteko.



## MUGIKORTASUN JASANGARRIAGOA

Garraioak berotegi-efektuko isurketen % 25 sortzen du EBn, eta isurketa horiek % 90 murriztu nahi dira 2050erako. EAJn sinesten dugu ezarri beharreko irtenbideek integralak izan behar dutela, honako hauek barne hartuta: bizikleta bidezko mugikortasuna bultzatzea, ibilgailuak elektrifikatzea, garraio publikoa optimizatzea, multimodalitatea eta intermodalitatea bultzatzea, hondakinak berrerabiltzea edo energia-eraginkortasuna hobetzeko neurriak. Horretarako:

- Edukiera handiko hiriarteko bidegorrien sarea eta beste laguntza-azpiegitura batzuk (aparkalekuak) eraikitzen jarraituko dugu, bizikleta garraiobide gisa hautatzeko, besteak beste:
- Itsasadarreko bulebarra eskuinaldetik, Bilbo, Erandio, Leioa eta Getxo lotuko dituen.
  - Txirrindulari eta oinezkoentzako zubi mugikorra, Erandio eta Barakaldo lotuko dituen.
  - Zornotza-Larrabetzu-Txorierra bizipista.
  - El Villar-Mamariga bidegorria, Santurtzin.
  - Alonsotegiko bidegorria.
  - Bolueta-Etxebarri-Basauri bidegorria.
  - Etxebarria-Markina bidegorria.
- Bizkaiko udalek euren udal bidegorrien sarea modu koordinatu eta eraginkorrean eraikitzea sustatuko dugu, hiriarteko bizikleta-sarearekin jarraitutasun eta lotura egokia bermatzeko, Bizkaiko Bizikleta Bideen Lurralde Plan Sektoriala hedatuz.
- Trafikoa baretzeko jarduketak egingo ditugu, udalekin lankidetzan jardunez, ibilgailuen abiadura murrizteko eta hiri-ingurune bizigarriagoa eta seguruagoa lortzeko, eta horrela oinezko mugikortasunari lehentasuna eman.
- Mugikortasun jasangarrirako pizgarriak sustatuko ditugu, eta horretarako energia-efizientziagatiko bidesarrietan deskontuak ezarriko dira, hain kutsagarriak ez diren ibilgailuen alde eginez.
- Bide-sarearen energia-eraginkortasuna hobetuko dugu tuneletako eta errepedeetako argiztapena LED argiztapenarekin ordeztuz, bide-sarearen kontsumo elektrikoa milioi bat kW h gutxituz.
- Errepedeetako obretan sortzen diren hondakin-materialak berrerabiltzeko politikarekin jarraituko dugu, eta 150 000 tona hondakin berrerabiliko ditugu bide-zoruetan eta errepedeetako obretan.
- Udalekin batera lan egingo dugu bide-segurtasuna hobetzeko jarduketetan.
- Errepedeetako foru-sarean motozaleak babesteko sistemen instalazioa osatuko dugu.

Zarataren aurkako jarduketekin jarraituko dugu; horretarako, pantaila akustikoen instalazioa osatuko dugu, eta, horrelako pantailak instalatzea ezinezkoa den kasuetan, kaltetutako etxebizitzetako fatxadak isolatuko ditugu.

## BIDE-MUGIKORTASUNA BIZKAI METROPOLITARREAN

Metropolialdea Bizkaiko bide-sarearen % 27 da, baina mugikortasunaren ia % 64 hartzen du. Lurraldeko jardueraren eta barne-komunikazioaren oinarriko euskarria izateaz gain, Bizkaiko metropoli-ingurunea ere funtsezkoa da kanpo-komunikazioan, bai goi-lautadarekin, bai Kantauri aldearekin, eta Europarekin, Frantzia zehar.

Historikoki, inguru horretan ohiko auto-ilarak izan dira. Gainera, sarean mailazorik ez dagoenez gero, kalteberatasun handia du, Arrontegiko zubia baita gaitasun handiko itsasadarraren ertzen arteko pasabide bakarra. Kukularreko eta La Avanzadako jarduketek, bai eta Gurutzeta inguruan egiten ari direnek ere, pilaketa-mailak hobetzea ahalbidetu dute, baina sarearen kalteberatasuna ezabatu behar da, itsasadarraren bidegurutzeari alternatiba bat emanaz eta kanpoaldearekiko kalitatezko konexioa bermatuz. Horretarako, honako hau proposatzen dugu:

- Bizkaiko saihebidetako handia, edukiera handiko sarearen amaiera gisa. Metropoliko Hegoaldeko Saihebidetaren (MHS) eta AP-68 autobidetaren lotura martxan dagoenean, itsasadarraren azpiko tunelari ekingo diogu.
- Leioan La Avanzada estaltzeko lanei ekingo diegu, segurtasuna areagotzeko, inpaktu bisual eta akustikoa murrizteko eta Leioan bizi direnentzat elkarbizitzarako 4.500 m<sup>2</sup> baino gehiago irabazteko.
- Bilboko Errekaldeko saihebidetako eraikitze proiektua idatziko dugu.
- Ibaiazpikoa aprobetxatuta, Bizkaiko Garraio Partzuergoarekin batera aztertuko dugu ea lotu daitezkeen Getxoko Areetako eta Sestaoko metro-geltokiak; helburua, berriz, hauxe izango da: itsasadarraren bi ertzak komunikatzea, eta garraio publikoaren erabilera sustatzea.
- Ibilgailuentzako disuasio-aparkalekuak jartzen jarraituko dugu, ibilgailu pribatua alde batera utzi ahal izateko eta garraio publiko errazago erabiltzeko.

## LURRALDEA KOHESIONATZEKO MUGIKORTASUNA

Bizkaia aurrera egin behar du bere osotasunean. Bizkaiko eskualdeek abiadura berean egin behar dute aurrera, eta lurralde orekatu eta kohesionatua sendotuko duten ekipamenduak eta azpiegiturak izan behar dituzte. Horretarako, EAJtik:

- “Bidesarea” planari jarraipena emango diogu, eskualdeetako bide-sareetan inbertitzen jarraitzeko eta segurtasuna hobetzeko.
- Oreako eta kohesiorako azpiegitura berriak sustatuko ditugu, hala nola:
  - Lea-Artibain Markinako saihebidetako eraikitzea.
  - Ermuko saihebidetako osatzea Urtiako tartean.
  - Bidebieta eta Sollubeko gainaren arteko BI-631 errepidearen trazadura hobetzea.
  - Hobekuntzak BI-630 errepidean, Herrera-Malabrigon eta Traslaviña-Turtziozen.
  - Abanto-Zierbenan Las Carrerasko saihebidetako egitea.
- Aurrera egingo dugu Elorrio eta Gipuzkoarekiko muga lotzeko edukiera handiko konexio-proiektu bat idazten, Gipuzkoako lurraldearekin lankidetzan jardunez, eta Malmasinen, AP-68 autobidearekin konektatzeko, “by pass” aukerak aztertuko ditugu.
- Bizkaiko ordainpeko autobideetako gastu-muga mantenduko dugu.



## MUGIKORTASUN DIGITALAGOA

Bizkaian paradigma-aldaketa baten aurrean gaude. Azken hamarkada hauetan, ahalegin handia egin da bide-sarea eraikitzeke eta zabaltzeko, eta, orain, lehendik dagoenaren kudeaketa optimizatu behar da. Hori lortzeko, funtsezko elementua garraio-sarea kudeatzeko sistemak digitalizatzea da, eskariaren kudeaketari erantzuteko. Horretarako, EAJk honako hau proposatzen du:

- Bide-berrikuntzaren aldeko apustuari jarraipena ematea, Bide Azpiegiturak berritzeko II. Plana onetsiz.
- “Trafikoa” sistemaren garapen teknologikoa, foru-errepideen sarea monitorizatzeko eta sare osoan kudeaketa-sistema bakarra eta homogeneoa izateko aukera ematen duena.
- Hobetu egingo dugu errepide-sarearen egoeraren informazioari buruzko Bizkaimove sistema; horretarako, gorabeheren informazio osagarria emango da eta instalatutako kamerak denbora errealean bistaratuko dira.
- Artxandako tuneletako bidesariaren gunea digitalizatu eta hobetu egingo dugu, eta langarik gabeko “free-flow” teknologian oinarritutako ordainketa-sistema duten atariak ezarriko ditugu.

## ETORKIZUNEKO, MUGIKORTASUNA PRESTATZEA

EAJn sinesten dugu mugikortasunaren arloko epe laburreko eta ertaineko jarduketek bat etorri behar dutela epe luzeko plangintzarekin. Etorkizuneko arazoei eta erronkei aurrea hartu behar diegu, eta konponbideak eta erantzunak planifikatzen joan. Horretarako:

- Errepideen Lurralde Plan Sektoriala onetsiko dugu, Bizkaiko errepide-sarea 2035 arte planifikatuko duena.
- Bizkaiko Bizikleta Bideen Lurralde Plan Sektoriala, 2023an onetsitakoa, garatuko dugu.
- Autobide-sarearen kudeaketa osoa prestatuko dugu. AP-68 autobidearen kudeaketa 2026tik aurrera geure gain hartzea planifikatuko dugu, bidesaripean dauden bide-azpiegituren foru-kudeaketako sisteman eta Bizkaiko tarifen sistema integralean modu ordenatuan eta eraginkorrean txerta dadin.



*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## BIZKAI BERDEGOA ETA BIZIGARRIAGOA

Bizkaiak berotegi-efektuko gasen isurketak nabarmen murriztea lortu du, eta 2020an % 34 murriztu dira 2005eko mailekin alderatuta. Horren ondorioz, 2018/842 (EB) Erregelamenduak Espainiarako ezartzen zuen helburua baino murrizketa handiagoa egin dugu, eta 2030ean Euskadirako % 40 murrizteko ezarritako helburua betetzeko bidean, 2050ean klima-neutraltasuna lortzeko bitarteko etapa gisa.

Bizkaiak eremu natural eta erdinaturalen eta beste ingurumen-elementu batzuen sare ekologikoa du, zeina diseinatua eta kudeatua baita biodibertsitatea kontserbatzeko eta ekosistemen zerbitzuen erabilera jasangarrirako. Sare horretan sartzen dira lurreko eta itsasoko eremuetako gune eta bestelako osagai "berdeak" (parke naturalak, korridore ekologikoak, hiri-parkeak...) eta "urdinak" (ibaia, aintzirak, urtegiak).

Gure helburua hau da: gune horiek babestea klima-aldaketaren eraginaren aurrean, eta lurralde eta lehen sektore erresilienteagoak sortzea. Era berean, lurraldea aztertzen ari gara lehengoratzeko ekologikoa eta klima-egokitzapena behar duten eremuak identifikatzeko; horretarako, naturan oinarritutako konponbideak erabiliko dira Europaren gomendioen ildotik.

EAJn uste dugu Bizkaiak iraunkortasunaren alde egin duen apustu hori bizkortu egin behar dela larrialdi klimatikoari aurre egiteko; izan ere, ingurumen-dibulgazioko eta herritarren gaikuntzako jarduketak garrantzitsuak egin da, hezkuntza-tailerren, eskola-agenden eta abarren bidez. Horretarako, administrazioek eta gizarte osoak beste urrats bat egin behar dugu, gure estrategietan asmo handiz integratuz egokitzeko eta arintzeko neurri berriak. Trantsizio energetikoaren eta klima-aldaketaren arloko politikak eta plangintza hedatzea erraztuko duen kudeaketa-tresna gisa, Bizkaiko Klimaren eta Energiaren Ekintza Plana izango dugu.

## BIZKAIKO BIDE BERDEEN PROGRAMA

- Motorizatu gabeko bide berdeen sare bat garatuko dugu; bideok egiturazkoak, udalaz gaindikoak eta jatorri batetik helmuga estrategiko batera doazenak izango dira; gainera, mugikortasun jasangarriarekin lotutako helburu espezifiko batzuk izango dituzte, ohitura osasungarrien eta natura-ondarearen parametroen arabera. Legegintzaldi berri honetan proiektu hauek lantzea proposatzen dugu: Lezamako Bide Zaharra (Txorierrri Bilborekin lotzea); Lurgorri Bidea (Gaztelugatxetik Bermeoko herriguneraino); Arratia (bizikleten eta oinezkoen ibilbidea, Herririk Herri izenaz ezagutzen dena berreskuratuz), eta Uribe.
- Lurraldeko Bide Berdeen Plan Sektoriala egingo dugu.
- Udalenzako eta mankomunitateentzako laguntza-programa bat ezarriko dugu, bide horiek mantendu eta sustatzeko.

## HONDARTZAK

Bizkaian 28 hondartza daude, eta erabiltzaileek egiten duten balorazioa oso altua da; alderdi guztien gainetik, segurtasuna, sorosle-zerbitzua, hondartzen garbiketa, eta zerbitzuak eta ekipamenduak nabarmentzen dira.

- Kudeaketa-sistema integrala garatzen jarraituko dugu, Bizkaiko hondartzak babesteko eta erabiltzaileei kalitate handiagoko esperientzia eskaintzeko. Helburu hori gogoan, programak ezarriko ditugu, zerbitzuak hobetzeko, eta 2 milioi pertsonak baino gehiagok hondartzak erabiltzeak ingurumenean duen eragina murrizteko.
- BizkaiaUp aplikazioa hobetzen jarraituko dugu, erabiltzaileek errazago eta erabilgarriago iritsi ahal izan dezaten hondartzen egoerari buruzko informazio eguneratu hau: hondartzaren edukiera, banderaren kolorea, giro- eta ur-tenperatura, eta aparkalekuan lekurik dagoen ala ez.
- Bainu-zerbitzu lagundua duten hondartzen kopurua handituko dugu, Gorniz eta Bakio gehituz.
- Zerbitzua emateko epea luzatu egingo dugu, ohiko denboraldiarekin berdinduta; beraz, zerbitzua ekainaren 1etik irailaren 30era eskainiko da.

## MENDIAK

- Mendiei buruzko foru arau bat onetsiko dugu, zeinak bide emango baitu politika bat diseinatzeko Bizkaiko basogintza-sektorerako dauden egoera, beharrian eta etorkizuneko erronka berrietara egokitze aldera.
- Mendiak eskuratzen eta bertako espezieekin birpopulatzen jarraituko dugu, baso autoktonoek hartzen duten baso-azalera kontserbatzen eta handitzen jarraitzeko.
- Neurriak indartuko ditugu basoen kudeaketa jasangarria bermatzeko, besteak beste, Aldundiak urtero deitzen duen Basogintzako Laguntza Planaren bidez.
- Baso-suteen prebentzioa eta itzaltzea indartuko dugu, Baso-suteen Larrialdietarako Planean (INFOBI) zehaztutakoaren arabera.

## BABESTUTAKO NATURAGUNEAK

Gaztelugatxe kudeatzeko instituzioen arteko koordinazio-gune bat sortuko dugu. Gune horren helburua hauex izango da: koordinazioa bermatzea eta Gaztelugatxeko eremuaren garapen eta kudeaketa jasangarriei dagokienez egon daitezkeen sinergiak aprobetxatzea, hori guztia Bizkaiko eremu honetan bizi diren pertsonen ohiturak errespetatuz.



## INGURUMENA LEHENGORATZEA

Udalei eta mankomunitateei zuzendutako laguntza-programa bat sortuko dugu, eremu degradatuen ingurumena lehengoratzeko, hala nola zabortegei zaharrak, lurzoru kutsatuak eta abar. Helburua da espazio naturalak herritarrentzat berreskuratzea, Bizkai berdeago bat eraikitzen laguntzeko.

## HONDAKINEN KUDEAKETA AURRERATUA

EAJrentzat beharrezkoa da hondakinen arloan urratsak egiten jarraitzea. Azken prozesuan gaude Bizkaiko Toki Eskumenerako Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko 2030erako Plan Integrala onesteko. Planean, hamarkada honetan lurraldean hondakinak kudeatzeko oinarriak ezartzen dira, eta lehenetsuneko helburu hauek ere: hondakinen sorrera % 15 murriztea eta sortutako hondakinetatik % 98 berreskuratzea.

EAJk plan honen esparruan bultzatuko dituen neurriak aipagarrienak hauek dira:

- Hondakinen prebentzioaren eta kudeaketaren arloko sentsibilizazio- eta berrikuntza-zentro bat sortzea.
- Biometanizazio-planta bat jarriko dugu abian, hondakin organikotik biogasa eta konposta lortzeko. Proiektu honen bidez, Bizkaian urtean 8.760 etxeko edo ia 3.000 ibilgailuko kontsumo termikoaren baliokidea den ekarpen energetikoa lortuko genuke, eta, gainera, 5.600 tona CO<sub>2</sub> baino gehiago isurtzea saihestuko genuke.

## FORU ALDUNDIAREN JASANGARRITASUN ENERGETIKOA

Agerian jartzekoa da Aldundia azken urteotan jasangarritasun energetikoaren arloan egiten ari den lana. EAJn itxaro dugu Jasangarritasun Energetikoari buruzko 4/2019 Legean ezarritako emaitzak baino asmo handiagoko kontsumo-murrizketaren emaitzak ere izan ditzakeela Aldundiak, eta administrazio publiko gisa duen ereduazko eginkizuna bete dezala. Horretarako:

- Foru-eraikinetan inbertsioak egingo ditugu energia berriztagarrietan. Helburua eraikin horietan guztietan energia % 25 aurrezte da.
- Ibilgailuen foru-parkeko flotaren % 32 ordeztuko dugu.
- Argiteria publikoa eguneratuko dugu, bai aire zabalekoa, bai tuneletakoa, LED teknologiako luminariak erantsita, eta horrek kontsumoa % 40tik gora murriztea ekarriko du oinarri-urtearekin alderatuta.



*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## GURE NORTASUNA INDARTZEA, EUSKARA ETA GURE BALIOAK ETA KULTURA-ONDAREA SUSTATUZ

### EUSKARA

EAJk urte asko darama Bizkai elebidun eta aurreratuago baten alde lanean hizkuntza-kudeaketan.

Gizarte eleaniztuna askoz ere gizarte aberatsagoa da. Euskara gure nortasunaren ezaugarri nagusietako bat da, baina, gainera, gizarte-kohesiorako eta integraziorako tresna handia da. Nahi dugu Bizkaiko herritarrek euren hizkuntza-aukera ahalik eta modurik errealenean, eraginkorrean eta berdinzaleenean erabili ahal izatea. Gizarte-harremanen eremu bakoitzean (lana, aisia, familia, administrazio publikoekiko harremana) euskararen presentzia handitzeak gizarte gisa aurrera egitea dakar.

Horretarako, euskara gizartean zabaltzeko programak bultzatuko ditugu, herritarrek gero eta bermatuago izan dezaten euren hizkuntza-aukera, bai zerbitzu publikoetan, bai gizarte-bizitzan oro har.

### Aldundia, hizkuntza-eskubideen zaintzan erreferente

Administrazio elebiduna nahi dugu, euskara lanerako ohiko hizkuntza izango duena. Herritarrei zerbitzu onenak euskaraz ere eskaintzeko gai den administrazioa. Horretarako, EAJk jarduketa hauek lehenetsiko ditu:

- Bizkaiko Foru Aldundian Euskararen Erabilera Normalizatzeko VII. Plana diseinatu eta abian jartzea.
- ERAMIAK izeneko ekimena sendotzea eta zabaltzea, enplegatu publikoen artean euskararen erabilera aktibatzeke.
- Programa eta tresna berriak sortzea, IDAZKIDE bezalako tresnen bidez daborduko garatutako ildotik; horren helburua hauxe izango da: euskararen erabilera erraztea foru-jardueraren eremu guztietan.
- Arduradun eta enplegatu publikoen inplikazioa bultzatzea euskara planean.
- Foru-sektore publikoan ere hizkuntza-plangintza gidatzea eta bultzatzea.
- Udaletako hizkuntza-plangintzan koordinazio-lanean sakontzea, euskara-zerbitzuen prozesuak normalizatuz.

### Gizartea aktibatzea euskararen erabileraren normalizazioan aurrera egiten jarraitzeko

EAJren helburu handienetako bat hauxe da: adin eta erabilera guztietarako erakargarria den hizkuntza modura sustatzea euskara, haren bizi-indarra sustatzeko programen eta kanpainen bitartez. Hori lortzeko, honako ildo hauek jorratuko ditugu:



- Nazioartean erreferenteak diren gazte euskaldunen sare bat sortu eta dinamizatuko dugu; horrek helburu bi ditu: alde batetik, Bizkaiko gazteek euren ezagutza eta esperientzia aprobetxatzea, eta, bestetik, euskaraz ere egin dadin sustatzea.
- Euskararen erabilera normalizatzeko lehentasunezko eremuetan eragin handia duten jardun-planak eta ekintzak bultzatuko ditugu. BIKEE (Bizkaian Kirola Ere Euskaraz), Eskola Kirola Euskaraz edo BIZKEUS bezalako programen irismena zabalduko dugu, eta programa berriak jarriko ditugu abian.
- Laguntzak handituko ditugu euskarari buruzko produktu eta zerbitzuei lotutako jarduera ekonomikoetarako.
- Euskarazko komunikabideen sare egonkor eta jasangarria sustatuko dugu, haien profesionalizazioa erraztuko dugu, eta digitalizazio-prozesuei ekin ahal izateko laguntzak eskainiko ditugu.
- Gizarte-izaerako erakundeetan hizkuntza-kudeaketa txertatzea bultzatuko dugu.
- Lehentasunez tratatuko ditugu arnasmuneak, gure lurraldean dauden gainerako hizkuntzekiko bizikidetzaz uztartuz.
- Euskara gizarte-mailan gutxien erabiltzen den eskualdeetan, mota guztietako enpresen eta erakundeen parte-hartzea sustatuko dugu programa-mota guztietan, zeinek erraztuko baitute euskara erabiltzea eragin-eremuan.
- Euskara eta euskararen munduak etorkinei hurbilduko dizkiegu, eta haien enpatia bultzatu. Horretarako, euskararen ezagutza eta erabilera sustatzeko programa pilotuak diseinatuko ditugu atzeritar jatorriko pertsonentzat, hori aukera baita garapen pertsonala eta soziala hobetzeko.

### Euskarazko kultura-sorkuntza

Kultura-sorkuntza lurralde baten nortasunaren erakusgarri bikaina da, eta lurralde horretako mugen barruan eta kanpoan aniztasunari laguntzen dio; izan ere, sorkuntza horrek balio eraldatzaile handia du. Euskarazko kultura-sorkuntza sustatzea aukera paregabekoa da garapen soziala, jarduera ekonomikoaren sorrera eta euskararen sustapena lotzen dituen triangulu bertutetsua indartzeko. EAJk euskarazko kultura-sorkuntza bultzatu eta prestigiatuko du, eta haren kontsumoa hedatuko du honako ekimen hauen bitartez, besteak beste:

- Euskarazko kultura-sorkuntza hedatzeko laguntzak, eta euskarazko kultura-sorkuntza garaikidea balioesten duten jaialdiak eta ekimenak sustatzekoak.
- Euskarazko kultura-sorkuntza ikusarazi eta prestigiatzeko eta euren lana euskaraz edo nagusiki euskaraz egiten duten sortzaileak identifikatu eta ezagutarazteko programa espezifikoak.
- Gazteen interesei eta haien kontsumitzeko moduei erantzuneko dien euskarazko eskaintza egokitzeko jarduera espezifikoak.
- Lurraldeko zenbait erakunde euskaraz garatzen ari diren kultura-transmisioko ekimenak babestea, bereziki hiri-inguruneetan.

### Euskara gehiago agertzea ingurune digitalean

Kontuan hartuta tresna digitalak aliatu handiak izan daitezkeela eguneroko bizitzan, gure gazteak natibo digitalak direla, eta ingurune digitala dela haien topagune naturala, gure lehentasunetako bat izango da neurriak hartzea euskarak ingurune digitalean duen presentzia bermatzeko eta sustatzeko. Hori lortzeko, EAJk honelako jarduketak hauek sustatuko ditu:

- Euskarazko eduki digital, produktu, tresna eta aplikazio erakargarriak eta erabilerrazak sortzeko eta hedatzeko laguntzak.
- Ingurune horretako berezko hizkuntza zabaltzeko programak, eta gazteen gaitasun digital kritikoa emateko programak.
- Bizkaiko herritarren, elkarten eta gizarte-, kirol- eta kultura-erakundeen esku jartzea euskararen erabilera eta presentzia areagotzeko garapen teknologikoak.

### Euskararen Interpretazio Zentroa

Duela gutxi inauguratu den Euskararen Interpretazio Zentroa indartuko dugu, eta erreferente bihurtuko dugu Europako gainerako hizkuntza urritu eta gutxituentzat.

## KULTURA

Kultura, aldi berean, gizarte baten garapenaren oinarria da, eta gizarte horren aurrerapen-maila neurtzeko termometroa. Kulturaren bidez balioak eta ezagutza transmititzen dira, zeinak baitira gizarte baten etorkizuna bermatzen duten oinarrizko bi tresnak. Horregatik, kultura zaintzea hauxe da: gizarte hobea, solidarioagoa, berdinzaleagoa, batuagoa, sortzaileagoa eta egungo eta etorkizuneko erronkei erantzuteko aukera gehiago dituen bermatzea.

Bizkaia tradizio kultural eta artistiko aberatsa duen lurraldea da. Bere historian zehar bere kultura-adierazpenak garatzen jakin izan du, eta horiek haren nortasuna osatuz joan dira, eta, aldi berean, irismen globaleko kultura- eta arte-adierazpenen bilakaera izan duen gizarte bat eraikitzen joan dira.

Kultura hori indartu eta Bizkaiko biztanle guztiak kultura horretara heltzea bada EAJren lehentasunezko helburua gaur egun ere. Bizkaia kultura-erreferente bihurtu behar du bere burua, bere ondarearen kudeaketan eta kontserbazioan, tradizioen berrikuntzan, eta bere talentua, museoak, ikuskizunak, jaialdiak, musika, dantza, antzerkia, diseinua, arkitektura eta abar hemen eta nazioartean sustatzen. Komunitate kultural eta artistikoaren eskutik, tokioa eta globala batzen dituen kulturaren aldeko apustua egiten dugu. Kultura horrek, balioen transmisioari lehentasuna emanez, ez dio uko egiten garapen ekonomikoaren eragile eta enplegu-sortzaile bihurtzeari. Kultura hori funtsezko aktiboa da gizarte aurreratu batean.

Helburu hori lortzeko, EAJk honako lan-ildo hauek bultzatuko ditu:

### Kultura-proiektu berriak Bizkairako

- Bizkaiko industria-ondarea berreskuratzeko plan integrala; horrek hauek izango ditu barruan: Urbideak transmedia plataformaren implementazioa, eta La Encartada fabrika-museoa Europa mailako industria-ondarearen erreferentzia-gune eta berrikuntza-polo gisa berreskuratzeko proiektu integrala.
- Kobazulo Experience proiektua Lea Artibain; horretarako, espazio bat sortuko da, gure labor-ondarea berreskuratzeko eta kontserbatzeko prozesuak agerrarazi ahal izateko, eta prozesuok gaur egun indarrean dauden arte-adierazpide berriekin lotzeko; gainera, Santimamiñerentzat hedapen-proiektu berri bat sortuko da.
- Musiktopa, euskal folkeko musika tradizionalaren inguruko gune berritua, sortzea Artean. Musika-ondare biziko esperientzia, gure kulturaren sustraitutako musikaren balio hezitzaile eta dibulgatzaileekin.

- Zuzeneko musika eta ikuskizunetarako espazio berria itsasadarraren inguruan.
- Bizkaian ikus-entzunezkoen sektorea bultzatzeko plan integrala; horren bidez, tokiko ikus-entzunezko ekoizpenak lagunduko dira eta arreta berezia eskainiko zaie euskaraz egindakoei, andrazkoek egindakoei eta kultura-transmisioan eragiten dutenei.
- Ikus-entzunezkoen poloa Zorrotzako puntan, Bilboko Udalarekin lankidetzan jardunez.
- Omako Basoa behin betiko irekitzea.
- "Bizkaia Dantzan" bultzatzea, dantzarekin lotutako tokiko talentua bultzatzeko, prestakuntza-beken bidez, lurraldean zehar mugitu daitezkeen formatu askotako proiektu eszenikoen bidez eta euskal dantzak hobeto ezagutzuz. Era berean, Bizkaian dantza konpainia bat sortzeko aukera aztertuko dugu.
- Euskal Museoa handitzeko lanak amaitzea; euskal komunitatearentzat erreferente izango den museo sozial bat osatzea; museo hori euskal kulturatik mundurako ate handi bihurtzea.
- Bilboko Arte Eder Museoa zabaltzen amaitzea

### **Kultura-proiektuak sendotzea**

- Bizkaiko talentu artistikoari laguntzea, beken eta laguntzen bidez, eta aholkularitza- eta orientazio-programen bidez.
- Kulturako profesionalen kualifikazio teknikoa hobetzeko prestakuntza-planak.
- Kultura-azpiegiturak egokitzea eta modernizatzea.
- Itsas kultura eta itsasoari lotutako lanbideak kontserbatu, berreskuratu eta hedatzearekin lotutako proiektuak, bai Mendieta ontziolen proiektua abian jartzeko, bai Ortube arrantza-ontzia berreskuratzeko.
- Gure ondarea zabaltzeko teknologia. Proiektu bat garatzea, esperientzia interaktibo eta aberasgarria eskaintzeko, teknologia digitalekin eta metabertsoarekin egindako berrikuntzak erabiliz La Encartada eta Pobaleko burdinola bezalako museoetan, bai eta BOS - Bilboko Orkestra Sinfonikoan ere.
- Bizkaia musikaren lurralde modura sendotzeko plana, erakargarria gerta dadin hala tokiko ekoizpenerako nola nazioarteko produktuak erakartzeko.
- Erreferentziazko zinemaldiak.
- Rekalde aretoa; programa berritua egongo da aretoa arte-sorkuntza garaikidearen erreferentzia-gune bilakatzeko, bai eta komunitate artistikoarentzat zein publiko orokorrarentzat hurbileko eta topagune bihurtzeko ere.
- BEST ekimena, Bizkaiko Emakume Sortzaileen Topaketa, andrazko sortzaileen sare bat sustatuz eta haien lanaren hedapena ahalbidetuz.
- Gazteak kulturara hurbiltzea; horretarako, sektorearekin lankidetzan egindako programak indartuko dira, eta BIGS Bizkaiko Gazte Sortzaileak proiektua egingo da, Bizkaiko gazte sortzaileen sarea indartzeko.

### **Guggenheim Urdaibai Museoa**

Guggenheim Urdaibai Museoa bultzatuko dugu, beste instituzio batzuekin batera; museoak Guggenheim Bilbao Museoaren gaur egungo erakusketa-, kultura- eta hezkuntza-funtzionamendua hedatuko du, integrazio-eredu berritzaile baten bidez; integrazio-eredu horrek ekoizpen artistikoa, ekologia, teknologia, gizarte-konektibitatea eta ikerketa uztartuko ditu.



Museoa Urdaibaiko Biosfera Erreserbaren barruan kokatuko da eta bi kokaleku izango ditu, eta ibilbidea erakargarri, murgiltzaile eta parte-hartzailea izango da. Proiektua guztiz jasangarria izango da eta ingurumena errespetatuko du, eraikuntza- eta eragiketa-fasean jarraibiderik zorrotzenak betez; horren barruan, ontziola bat zero CO2 isuriko eraikin ikoniko bihurtuko da, eta gaur egun kutsatuta dauden aurriak eta industria-lurzoruak berreskuratuko dira.

Zalantzarik gabe, horrek aukera emango du babestutako eremu batean jarduera ekonomikoa eta kalitatezko enplegua sortzeko. Jarduera ekonomiko erabat integratua eta ingurunearekiko errespetuzkoa, zeina izango baita berrikuntza- eta kanpo-proiektiorako motorra eskualdearentzat eta Bizkai osoarentzat.

Museo berriak laguntza berezia emango die sortzaile gazteei, eta Guggenheim Bilbao marka indartzen lagunduko du, Bizkaia munduko abangoardia kulturean kokatu baitu.

## KIROLA

Kirola garapen soziala eta bizi-kalitatea da.

EAJk lanean dihardu eguneroko ariketa lurralde osora eta adin guztietara zabaltzeko, ez bakarrik pertsonen osasun onerako errezetarik onena bezala, baita hezkuntza, aukera-berdintasuna eta Bizkaiko giza garapen jasangarrirako funtsezko balioen transmisioa bermatzeko bitarteko gisa ere.

Lau urte hauetan Bizkaian kirola egiteko erraztasunak handitzen jarraitzea da gure helburua, baita kirola funtsezko balioak indartzeko tresna bihurtzea ere, hala nola ahaleginaren kultura, talde-lana, enpatia eta elkartzasuna. Horretarako, honako ildo hauek jorratuko ditugu:

- Bizkaian kirol-azpiegituren hornidura hobetuko dugu. Udalerriekin, federazioekin eta klubekin lankidetzan jardunez, laguntza emango dugu, egungo kirol-azpiegiturek behar bezala funtziona dezaten, haiek mantentzeko eta gure lurraldeko kirol-sisteman hautematen diren beharrian eta eskakizun teknikoetara egokitzeko (irristaketa, txirrindularitza, eskalada, atletismoa...).
- Plan bat ezarriko dugu Bizkaiko kirol-erakundeen kudeaketa apurka-apurka profesionalizatzen laguntzeko, arreta berezia jarriz klub txikietan.
- Eskola Kirola programaren esparruan, hartan inplikaturako pertsonen gaitasun profesionalak hobetzeko ekintzak sustatuko ditugu. Hezkuntza-eskaintza zabalduko dugu eta kirol-prestakuntza emango dugu euskaraz Eskola Kirola programan lan egiten duen edonorentzat.
- 400 plaza zabalduko ditugu Udalekuak programan, Bizkaiko umeek jarduera ludiko-hezitzaileetan parte har dezaten.
- Tresna digitalak garatuko ditugu, herritarrei helarazteko kirol-jarduera osasungarrietarako aukera guztiak hurreratzeko.
- Bizkaian goi-mailako lehiaketak eta ekitaldiak egitea, sendotzea eta berreskuratzea sustatuko dugu.
- Laguntza emango dugu Bizkaiko kirolariek maila handieneko ekitaldietan parte har dezaten, bereziki andrazkoen kasuan eta kirol autoktonoaren edo egokituaren modalitateetan.
- Kirol autoktonoko modalitateak eta kirolariak (pilota, arrauna eta herri-kirolak) sustatzen eta bultzatzen jarraituko dugu; horretarako, hitzarmenak sinatuko ditugu kirol-federazioekin, kirol-ekitaldiak babestuko ditugu, eta "bertoko kirolak" izeneko kirol-jarduerak egiteko entrenamendu-zentroak bultzatuko ditugu; izan ere, zentrook balio dute bertoko kirolen jarraitutasuna bermatu eta haien gaineko gizarte-pertzepzioa hobetzeko.





*Aurrera, batera!*  
**Bizkaia**  
*Mira al futuro*



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## ESKUALDEEN GARAPEN OREKATUA, LURRALDEA KOHESIONATZEKO

EAJren lehentasunetako bat da aukera-berdintasuna bermatzea Bizkaia bezalako lurralde nabar batean. Lurralde kohesionatu bat behar dugu, non edozein pertsonak edo antolakundek zerbitzu eta aukera berberak izango dituen, kontuan hartu barik hura non bizi den edo hark non egiten duen jarduera.

Bizkaiko udalerrri eta eskualde guztiak aukera-gune izatea behar dugu. Gune horiek, Aldundiaren laguntzarekin, euren indarguneak eta potentzial endogenoa baliatzen dituzte garapen ekonomiko jasangarrirako eta kalitatezko enplegurako aukerak sortzeko.

Lurralde-kohesio horretan laguntzeko, konpromiso hauek hartuko ditugu:

- “Bizkaia Orekan Sakonduz” lurralde-lehiakortasuna bultzatzeko programa indartzen jarraituko dugu; horretarako, eskualdeetako eragileak ahaldunduko ditugu.
- Eskualde-estrategien diseinua bultzatuko dugu, baita eskualdeetako plan estrategikoetatik eta eskualde edo udalerrri batzuetako indarguneen arteko sinergietatik sortzen diren lankidetzaproiektuak ere. Berariaz ezarriko ditugu Ezkerralde-Meatzaldeko, Enkarterriko eta Aiaraldeko eskualdeetako plan estrategikoetan jasotako neurriak.
- Funts bat sortuko dugu eskualde-lehiakortasuna bultzatzen duten proiektuak indartzeko; funts horrek inbertsioak izango ditu bere barruan, zeinen ikuspegi zabala oinarritzen baita ongizaterako lehiakortasunaren kontzeptu-esparruan; halandaze, inbertsiook eragin positiboa izango dute pertsonengan, gizartean eta ingurumenean.
- “Bilbo efektua” itsasadarraren inguruan zabalduko dugu (Basauritik Abraraino); helburu horrekin, enpresak eta gizarte-erakundeak inplikatuko ditugu, eta proiektuak eta inbertsioak erakarriko. Estrategia horrek Bilbo-Bizkaia metropoliaren ikuspegi eraldatzailea, lehiakorra eta berritzailea zabaldu behar du, eta proiektu pilotu estrategikoen proposamena, identifikazioa eta karakterizazioa eta horiei lotutako inbertsio-konpromisoa hartuko ditu bere barruan; horren helburua, berriz, hauxe da: gure lurraldearen etorkizuna eraldatzeko erronka handiei heltzea.
- Bizkaiko Teknologia Parkeko campusak bultzatzen jarraituko dugu: Ezkerralde-Meatzaldea (Abanto-Zierbena eta Ortuella), Bilbo Zorrotzaurren, EHUKo zientzia-parkea Leioan, eta Zamudio-Derio.
- Enpresa teknologikoentzako hiri-elkartegi berri bat sortuko dugu, BATetik ateratzen diren enpresak edo hazkunde-proiektuak dituzten beste enpresa teknologiko batzuk hartzeko.
- Durangaldeko Ekogarapen Gunea jarriko dugu abian; hori espazio multidimentsionala da, eta goi-mailako prestakuntzarekin (profesionala zein unibertsitarioa), ekintzaitza berritzailearekin eta Durangaldeko industria- eta enpresa-garapenari laguntzearekin lotutako zenbait ekimen batuko ditu.
- Inbertsio berriak egingo ditugu lurzoru industrialara eta enpresak erakartzeko, eta horiek hazteko espazioak erosteko.



- Eredu berri bat garatuko dugu Elkartegiak izeneko programa dinamizatzeko; zerbitzu eta jarduera berriak egongo dira gune horietan kokatutako enpresentzat berrikuntza sustatzeko.
- Bilbo Metropolitarrako Lurralde Plan Partziala onetsiko dugu eta Bizkaiko gainerako lurralde-plan partzialen berrikuspena abiaraziko dugu.
- 7.000 biztanletik beherako udalerrietako hiri-antolamenduko plan orokorrak behin betiko onestea bultzatuko dugu; horrela, bide emango zaie udalerriri horiei, ingurumenari dagozkionez modu jasangarrian hazteko eta bizitegi-proiektuak eta jarduera ekonomikoak garatzeko.
- "Herri Txiki Aukera Handi" proiektua hedatzen jarraituko dugu, elkarlanean, udalerriri guztiek zerbitzu publikoen eskaintza bera izan dezaten, hala sozialak nola mugikortasunari, aisialdiari, kulturari edo kirolari lotutakoak, baita Internetarako irispideari lotutakoak ere.
- Banda zabala (5G) hedatzen jarraituko dugu, telefonia-operadoreen hedapen-planetan sartzen ez diren eremuak Internetarako abiadura handiko konexioez hornitzeko.
- "Bidesarea" planari jarraipena emango diogu, eskualdeetako bide-sareak hobetzeko.

## UDAL-KUDEAKETARI LAGUNTZEA. UDALERRI ETA MANKOMUNITATE MODERNOAK, EUREN LURRALDEEN DINAMIZATZAILAK IZANGO DIRENAK

Bizkaiko Foru Aldundiak lurraldeko udalerriri eta toki-erakunde guztiekiko harremanak koordinatu eta bultzatu nahi ditu, eta, aldi berean, lurralde-orekari laguntzeko ardura du, toki-erakundeak finantzatzeko funtsen azterketan, analisisian eta banaketan oinarrituta; gainera, finantza-tutoretzako eta aholkularitza juridiko, ekonomiko eta finantzarioko funtzioak dagozkio.

EAJren ustez, Bizkaiko Foru Aldundiak gertu egon behar du lurraldeko udalerriri eta toki-erakundeekin, eta are gehiago txiki eta ertainekin, eta lankidetzako lanak gure lan egiteko moduaren ezaugarria izan behar du, eta honek izan behar du horren helburua: Bizkaiko herritarren zerbitzuak eta bizi-kalitatea hobetzea... Horri esker, gure udalerrientzako eta, azken batean, haietan bizi diren herritarrentzako laguntza-ildo berriak identifikatu ahal izango ditugu. Udalerriri indartsuak izatea Bizkaia indartsua eraikitzea da.

Gure udalerriei eta mankomunitateei euren kudeaketa modernizatzeko eta zerbitzuak eskaintzeko eta haien lurraldeen garapen iraunkorra dinamizatzeko bidean laguntzeko asmoz, honako ildo hauek landuko ditugu:

- Etengabeko harreman- eta lankidetz-ildoari eutsiko diogu.
- Udalerriei eta mankomunitateei euren kudeaketa-eremuetan eragiten dien araudia betetzen lagunduko diegu.
- BiscayTIK fundazioaren bidez, irtenbide teknologiko berriak garatu eta ezarriko ditugu, toki-erakundeek herritarrei zerbitzu hobek eskaini ahal izateko.
- Udalerrietako inbertsio- eta berrikuntza-proiektuak diruz lagunduko ditugu, udalerriri eta mankomunitateentzako laguntza-programen bidez.

## BIZKAIKO ESKUALDEETAN LANDU BEHARREKO PROIEKTU NAGUSIAK

### EZKERRALDEA-MEATZALDEA

- Sestaoko erreferentzia soziosanitarioko eskualde-zentroa
- Gurutzetako ospitaleko sarbideak hobetzea
- Itsasadarraren azpiko tunela Sestao eta Getxo artean (ibaiazpikoa)
- Bulebarra eta zubi mugikorra itsasadarraren gainean, Barakaldo eta Erandio lotuz
- Mamariga eta El Villar (Santurtzi) bizikleta-ibilbidea eta Lutxana-Burtzeña-Zorrotza bidegorria
- Ezkerralde-Meatzaldeko Teknologia Parkea sendotzea
- Energy Intelligence Center ADI (Data Center Abanton) garatzea

### ENKARTERRI

- etxeTIC zentroa Zallan
- Hobekuntzak BI-630 errepidean
- Bizikleten eta oinezkoen ibilbidea Herreran, eta Alontsotegi eta Liobe-Arбуio artean
- Bizkaibusen eskaintza hobetzea
- Elkartegi berria Zallako El Longar industrialdean
- Bioekonomia poloa
- La Encartada fabrika-museoa berrikuntza-poloa

### BILBO

- Errekaldeko saihezbidea eraikitzeko proiektua
- Bizkaiko Teknologia Parkeko Bilboko campusa
- BAT-B Accelerator Tower
- Ikus-entzunezkoen poloa sortzea Zorrotzako puntan
- Gertu Bilbao bulegoa
- Erregai solido berreskuratua materiala (CSR) tratatzeko instalazioaren lehenengo fasea
- Biometanizazio-planta
- Euskararen Interpretazio Zentroa

### URIBE KOSTA

- Belaunaldien arteko zentroa Getxon eta erreferentzia soziosanitarioko eskualde-zentroa Leioan
- Bakio eta Gorlizko hondartzetako bainu lagunduaren zerbitzua
- Itsasadarraren azpiko tunela Sestao eta Getxo artean (ibaiazpikoa)
- La Avanzada Leioan estaltzea.
- Nagusi Intelligence Center sendotzea
- Gaitasun Digitalen Campusa, 42 Urduliz; Bizkaia Quantum Industrial Lab (Leioako campusa)
- Zuzeneko musika eta ikuskizunetarako espazio berria

### PADURA

- etxeTIC zentroa Basaurin
- Basauriko metroaren 5. linea Galdakaora eta Usansoloko ospitalera eramatea
- N-634 errepidean Irubide poligonorako (Galdakao) sarbideak berrantolatzea eta bideak kontserbatzeko beste obra batzuk
- Bizikleta eta oinezkoen ibilbidea Bolueta eta Baskonia artean

## TXORIERRI

- Bulebarra eta zubi mugikorra itsasadarraren gainean
- Bide berdea Lezamako trenbide zaharrear
- Zornotza-Larrabetzu-Txorierra bizipista.
- BI-735 errepideko trafikoa berrantolatzea Erandio Goikoan

## MUNGIALDEA

- Mungiako etxeTIC Zentroa
- BI-631 errepideko Bidebieta eta Sollubeko gainaren arteko trazadura eta BI-2120 errepideko Plentzia-Mungia arteko trazadura hobetzea
- Eskualdeko udalerrriak lotzen dituen 80 km-ko bidexka ziklopeatonala

## BUSTURIALDEA

- Gernikako ospitaleko erreferentzia soziosanitarioko eskualde-zentroa
- Bidebieta-Sollube konexioa
- Lurgorri-Bermeo bide berdea
- U-BAI, Busturialdeko lehiakortasun-gunea
- Guggenheim Urdaibai
- Omako baso berria

## ARRATIA

- N-240 errepidearen segurtasunaren hobekuntza.
- Bide berdeko 38 km-ko ibilbidea
- Sakabanatutako gunetan bizi diren pertsonentzako mugikortasun jasangarriko proiektu pilotua
- Bizkaibusen eskaintza hobetzea

## DURANGALDEA

- Egoitza-zentro berria Abadiñon.
- Zornotza-Larrabetzu-Txorierra bizipista.
- Ermuko mendebaldeko saihezbidea amaitzea Urtian eta N-636 errepidea hobetzea Elorrion
- AICren IV. fasea amaitzea, Bike Intelligence Center abian jarrita
- Durangoko Ekogarapen Zentroa
- Osakidetzako zentro logistikoa

## LEA-ARTIBAI

- Markinan etxeTIC zentroa eta Ondarroan etxeTIC zerbitzuak
- Markinako saihezbidea eraikitzea
- Etxebarria-Markina bidegorria
- Bizkaibusen eskaintza hobetzea
- Elkartegi berria Ispasterren
- Kobazulo Experience



# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## DIGITALIZAZIOA APROBETXATZEA

Gizarte gisa planteatzen zaizkigun etorkizuneko erronkak onartze aldera, Bizkaiko Foru Aldundiak anbizio handiko estrategia bat definitu du, Bizkaia Digital izenekoa. Estrategia horrek, ibilbide-orri gisa, eraldaketa-prozesu horren hedapena erraztu nahi du, arreta lehentasunezko hiru ardatzetan jarritz:

- Herritar konektatuak eta eten digitalik ez dutenak.
- Sarean lan egiten duen eta beste batzuekin diseinatutako zerbitzu digitalak eskaintzen dituen administrazioa.
- Ekonomia digitala aukera-iturri bihurtzen duen lurraldea.

EAJk apustua egiten du Bizkaia Digital estrategia ikuspegi inklusiboarekin osoki garatzearen alde, betiere digitalizazioa lehen mailako erronka sozioekonomikoa dela ulertuta.

Datozen lau urteetan, eraldaketa digitala proiektu handia izango da Bizkaian, bizi-kalitatea eta lehiakortasuna hobetzeko, zainketa-zerbitzuak, mugikortasuna, ingurumenaren babesa, prestakuntza, enpresak eta abar barne, eta teknologiaren onurak Bizkaiko pertsona guztiengana helduko direla bermatuko dugu.

## BIZKAIA, DIGITALKI AHALDUNDUTAKO LURRALDEA

Egunean 24 orduz eta urtean 365 egunez martxan diharduen zerbitzu digitalak behar ditugu. Eta pertsonentzat erraz funtziona dezatela.

Funtsezkoa da erabiltzaileak hasieratik inplikatzeko zerbitzuen diseinuan eta garapenean, eta horretarako interakzio-puntu guztiak hartuko dira kontuan, bai presentzialak, bai digitalak. Harreman telematikoaz gain, herritarren aurrez aurreko arreta-eredua zabaltzen jarraituko dugu, eta bulego berriak irekiko ditugu Bilbon eta Getxon; bulego horiek Gertu bulegoen sarea amaituko dute, lurralde osoan banatuta. Gertu bulegootan, Bizkaiko Foru Aldundiaren zerbitzu guztiei buruzko informazioa eskainiko zaie herritarrei.

EAJn badakigu pertsona guztiek ez dutela egokitzeko gaitasun bera. Gure ustez, "ahalduntze digitala" funtsezkoa da gizarte digitalaren eskariaren eta pertsonen trebetasunen arteko arrakala ixteko. Gure helburua da Bizkaiko pertsona guztiei laguntzea eta haiekin batera bidea egitea, haiek digitalki gaituak izan daitezzen eta zerbitzu digitaletarako irispidea izan dezaten. Horrela, aro digitalera egokitutako gizarte inklusiboagoa sustatzen dugu.

Lurraldearen ahalduntze digitala bermatze aldera, EAJk honako lan-ildo hauek bultzatzen jarraituko du:

- Bizkaiko kolektiboen beharrianak eta eskariak modu proaktiboan identifikatuko ditugu, haien esperientzia digitala eta bizi-kalitatea hobetzeko.
- "Adiskidetzeta Digitala" proiektuan sakonduko dugu, Bizkaiko Adinekoren Kontseiluarekin eta Nagusiak elkartearekin elkarlanean egindako proiektu batean; proiektu horren bidez, prestakuntza- eta trebakuntza-jarduerak hedatzen dira.
- Zibersegurtasunaren kultura indartzen ere lan egingo dugu.

## BIZKAIA, ERREFERENTEA INDUSTRIARAKO APLIKATZEKOAK DIREN TEKNOLOGIA KUANTIKOETAN

Konektibitatea, adimen artifiziala, zibersegurtasuna, metabertsoa edo konputazio kuantikoa bezalako palanka teknologikoak dira Bizkaiak bere ikur egin dituen eremuak.

Bizkaia konputagailu kuantiko bat du, eta esperimentazio-proiektuak sustatu ditugu lurraldeko unibertsitateekin, zentro teknologikoekin, enprekin eta startupekin. EAJn ziur gaude teknologia hauek menderatzeak Bizkaiaren etorkizuneko oparotasuna ekarriko duela. Horretarako:

- Bizkaia Quantum Industrial Hub sortuko dugu, industrian aplikatzeko teknologia kuantikoen inguruko lehiakortasun-polo espezializatu eta erreferentziakoa; horrek egungo ekosistema integratuko du eta berrikuntza-unitateak erakarriko ditu.
- Optika kuantikoko lehenengo alfabetatze-laborategia sortuko dugu, eta horren atzetik etorriko dira sensorikoa eta metrologiakoa, komunikazio seguruak eta quantum soluzioen industrializazioa.
- Bizkaia teknologia kuantikoetan trebatzeko gune bihurtuko dugu. 42 Bizkaia programazio-campusa finkatzeaz gain, lan egingo dugu startup eta arlo horretako profesionalak dinamizatzeko eta erakartzeko.

## BIZKAIA, ERREFERENTEA GOVTECH-EN ZERBITZU PUBLIKOAK HOBETZEKO

Bizkaia berrikuntza-plataforma ireki bihurtuko dugu, non korporazioek, startupek, zentro teknologikoei eta unibertsitateek sorkuntzak egin ahal izango baitituzte elkarrekin, Administrazioaren erronka teknologikoei erantzuna emanaz zerbitzu publiko hobekak eskaintzeko. GovTech Bizkaia proiektua sendotu eta GovTech Lab sortuko dugu.

## BIZKAIA, DATUEK BULTZATUTAKO LURRALDEA

Apustua egingo dugu datuaren kultura, berrikuntza eta teknologia sustatzearen alde, horiek lurraldearen hazkundera eta hedapena egituratzeko ardatz baitira, honako ekimen hauen bidez:

- BAIDATA. Proiektu honen helburua datuen ekosistema publiko-privatua sustatzea da, ikerketa-, prestakuntza- eta garapen-jardueren bidez.
- Data Campusa eta Data Hub. Ekimen horren helburua da Bizkaia munduko erreferentzia gisa kokatzea, datuaren inguruan enpresa-sare sendo bat bultzatuz.
- Abanto-Zierbenako Data Center (Atlantic Data Infrastructure).
- Lankidetzaren Adimen Artifizialeko Euskal Zentroarekin (Bilbon dago egoitza).

## BIZKAI DIGITALA, GARAPEN SOZIALERAKO ELEMENTU GISA

Garapen ekonomikorako aukera izateaz gain, Bizkaia Digital gizarte-garapenerako elementu gisa ulertzen da, eta erantzun berritzaile berriak eskaini ditzake, bizi-kalitate hobeari dagozkionez, eta zerbitzu publiko eraginkorragoak eta efizienteagoak eman diezazkieke zahartzea edo mendekotasuna bezalako gizarte-erronkei.

# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## EKITATEA ETA IRUZUR FISKALAREN AURKAKO BORROKA

Euskadiko lurralde historikoetako sistema fiskalak EAJk Bizkairako eta Euskadirako lortu duen autogobernuaren garapenaren eta eraikuntzaren bereizgarri dira.

Sistema fiskalek azken urteotan zerbait erakutsi badute, hauxe izan da: zenbait motatako egoera ekonomikoei arrakastaz aurre egiteko gaitasuna; izan ere, egoera horiek sistema fiskalon diseinuaren indarra eta erresilientzia proban ipini dituzte.

Bizkaiak sistema fiskal justu eta progresiboa du, eta haren azken aldaketek % 40 handitu dute diru-bilketa 2015-2022 aldian, eta, aldi berean, jarduera ekonomikoa eta enplegu-sorrera bultzatu dituzte. Sistema horrek era berean ahalbidetu du pandemiaren eta Ukrainaren inbasioaren ondorio ekonomikoen aurrean ahulenak diren familiei eta sektore ekonomikoei laguntzeko neurriak gaitzea.

Horregatik, Kontzertu Ekonomikoaren gaitasunak indartzea, gure eskubide historikoen funtsa eta gure autogobernuaren oinarria baita, Bizkaiak lortu beharreko helburu nagusietako bat da, eskumen fiskalak behar bezala egikaritu ahal izateko, bai nazioartean, bai Estatuan, bai Autonomia Erkidegoan bertan.

Gure tributu-sistema propioa diseinatzeko gaitasunak eskatzen du EAEko instituzio fiskalek parte hartzea, politika fiskalak eztabaidatzen diren nazioarteko foroetan dituzten ordezkarien presentziaren bidez; gainera, nazioarteko tributu-ordenaren eraldaketaren prozesu sakonean parte hartu behar dute; izan ere, prozesu hori geldo bezain ezinbestekoa da, eta organismo horiek bultzatua da, eta helburuok ditu: nazioarteko tributu-ordena hori, globalizazioaren eta digitalizazioaren ondorioz, harreman ekonomikoetan gertatzen ari diren egitura-aldaketen arabera moldatzea, eta tributu-ordena horrek gizarte gisa aurrean ditugun erronka nagusiak gaingitzen laguntzea.

## EKITATEA ETA FISKALITATEK ERRONKA ETA TRANTSIZIO GLOBAL BERRIEI ERANTZUTEA

Bizkaian datozen urteetarako diseinatuko den tributu-sistemak zenbait helbururi erantzun behar die, bai efizientzian eta ekitatean aurrera egiteari dagokionez, bai diru-bilketaren nahikotasuna bermatzeari dagokionez, geure buruari eman dizkiogun zerbitzu publikoen kalitatea ziurtatzeko. Helburu horiek, gainera, ez dira bateraezintzat hartu behar, osagarritzat baizik. Horregatik, EAJk konpromiso hauek hartzen ditu:

- Gizarteak izango dituen eraldaketa handiei fiskalitatek erantzutea, aberastasuna banatzeko eta desberdintasunaren aurka borrokatzeko dugun tresna gisa.
- Ekintzailtza eta talentua erakarri eta atxikitzea sustatzeko azken urteetan egindako tributu-aldaketetan sakontzea.



- Arlo fiskalean eska daitekeen segurtasun juridikoa eta konfiantza mantentzea, funtsezkoa baita ekoizpen- inbertsioa Bizkaia erakartzen jarraitu ahal izateko.
- Tokiko tributazioaren eguneratzea burutzea, Bizkaiko udalen baliabide propioak nahikoak izan daitezen kalitatezko udal-zerbitzu publikoak eskaintzeko.

## IRUZUR FISKALAREN AURKAKO BORROKA

Ekitatearen ikuspegitik, gure ongizate-estatuaren elementu nagusia eta gizarte izateko dugun arrazoia arriskuan jartzen duten praktika intsolidarioen aurkako borrokak ogasun publikoaren jardunaren ardatz nagusietako bat izaten jarraitu behar du, EAJren ustez. Horretarako, ikerketa-, kontrol- eta erregularizazio-jarduketa tradizionalak mantentzeaz gain:

- Batuz sistemaren ezarpena amaituko dugu. Sistema hori Bizkaiko Foru Ogasunak garatzen duen iruzurraren aurkako politikaren funtsezko pieza da.
- Nazioarteko eragiketen eta ekonomia digitalarekin lotutako eragiketen kontrolak indartuko ditugu, Europar Batasunaren eta ELGAren esparruan garatutako nazioarteko jardunbide onenei jarraituz.

## ARE HURBILAGOA ETA ERAGINKORRAGO DEN FORU OGASUNA

EAJn apustua egiten dugu berrikuntzak egiten jarraitzearen alde, betebeharrak fiskalak errazago betetzeko. Horretarako:

- Batuz sistema ezartzeko autonomoek eta enpresek behar duten laguntza indartuko dugu.
- Laguntza behar duten herritarrei aurrez aurreko arreta ematen jarraituko dugu, betebeharrak fiskalak betetzeko edo behar dituzten tributu-izapideak abian jartzeko.
- Telefono bidezko arretan sakontzen jarraituko dugu, azken urteotan aurrez aurreko arreta osatzeko funtsezko tresna bihurtu baita.
- Zergadunei lagunduko diegu Foru Ogasunaren digitalizazio-prozesuan, inor atzean utzi barik. Egoitza elektronikoa autonomoen eta enpresen eta aholkularitza fiskaleko profesionalen beharrianetara egokituko dugu, eta, betiere, aurrez aurreko arreta bermatuko diegu hala eskatzen dutenei.

# LEHENTASUNAK BIZKAIAREN ALDE EKITEKO

## ALDUNDI INDARTSU, HURBIL ETA MODERNOA

EAJn sinesten dugu instituzioak eta zerbitzu publikoak funtsezkoak direla gure gizarteak ondo funtziona dezan. Konpromiso irmoa dugu publikoa denarekin. Gainera, zintzotasunetik, prestutasunetik eta profesionaltasunetik jokatu nahi dugu, eta estandar etiko altuekin, zeinak eskatu behar baitzaizkie euren konpromiso pertsonaletik instituzio publikoen kudeaketan parte hartzea erabakitzen duten pertsona guztiei.

Lanean jarraituko dugu instituzioen kalitatea hobetzeko, arlo hori oinarrizkoa baita Bizkaian hazkunde ekonomikoa eta gizarte-kohesioa bermatzeko. Kalitate instituzional hori funtsezkoa da, herritarrengan konfiantza sortzen duelako, eraginkortasuna eta efizientzia hobetzen dituelako, herritarrei eskubideak bermatzen dizkielako eta zerbitzu publikoetan berrikuntza sartzen laguntzen duelako. Horretarako, instituzio indartsuak eta eraginkorrak behar ditugu. Aldundi indartsu eta eraginkorra.

EAJn esperientzia handia dugu Bizkaia kudeatzen. Kalitatezko zerbitzu publikoak ezartzea lortu dugu, eta zerbitzuok egunero Bizkaian bizi garenon bizitza erraztu eta hobetzen dute. Kudeaketa arduratsu, hurbil, eraginkor, eficiente, garden eta parte-hartzailearen bidez gauzatu dugu hori guztia.

## ALDUNDI HURBIL, SENDO ETA ERAGINKORRA

Are hurbilagoa, indartsuagoa eta eraginkorragoa den Foru Aldundia nahi dugu; honako lan-ildo hauek indartuko ditugu:

- Instituzioen arteko lankidetzak, zerbitzu publiko hobek eta integratuagoak eskaintzeko.
- Lankidetzan aritzea ekimen pribatuarekin eta sozialarekin.
- Herritarrei arreta emateko espazio fisikoak egokitzea eta hobetzea; eraginkortasunez eta ingurumen-irizpideak errespetatuz kudeatzea, eta egoitzen plan bat garatzea.

## ALDUNDI GARDEN, PARTE-HARTZAILE ETA ARDURATSUA

Foru Aldundiaren eta EAJren nortasun-ezaugarrietako batean sakontzen jarraituko dugu, gobernu irekian, alegia. Horretarako:

- Gardentasun atariaren edukia zabalduko ditugu, informazio berria argitaratuz.
- Argitaratutako informazioa ulergarriago bihurtuko dugu, "irakurketa erraz"eko irizpideak eduki gehiagotan txertatuz.
- Herritarrei gure kudeaketa-datuak zabaltzen jarraituko dugu, Open Data Bizkaia ataria indartzuz.

- Herritarren partaidetzarako plan berri bat egingo dugu, demokrazia deliberatiboko tresnei bultzada berezia emanez.
- Jarduera publikoan eredugarritasuna sustatzen jarraituko dugu, gure instituzioekiko konfiantza ziurtatzeko.
- Berme-sistema are aurreratua ezarriko dugu, herritarrek ekintza publikoetan parte hartzea ahalbidetuko duena, arauaren aurka egin daitezkeen jarduketak ikertzeko.
- Mandatu-plan bat egingo dugu, konpromiso zehatzekin. Plan horren ebaluazioak urtero egingo ditugu eta topaketak egingo ditugu Bizkaiko herritarrekin kontuak emateko.

## ALDUNDIA, ANTOLAKUNDE DIGITALA

Bizkaiko Foru Aldundiak lan handia egin du azken urteotan antolakunde digital gisa erreferente bihurtzeko. EAJren bultzadarekin aurrera jarraituko dugu zerbitzu publiko hobekuntza eskaintzeko funtsezkoa den helburu honekin. Horretarako:

- Barne-kudeaketan eraginkortasuna hobetzen lagunduko duten lan-eredu berriak ezarriko ditugu, teknologia berriak palanka gisa erabiliz.
- Prozesuen automatizazio adimendunari helduko diogu, zerbitzuen kalitatea eta eraginkortasuna hobetzeko.
- Datuen gobernantza sustatuko dugu, datuen erabilera etikoak, segurua eta arduratsua bermatzeko.
- Teknologia disruptiboak dituzten proiektuak bultzatuko ditugu, eta haien gobernantza bermatuko dugu, gardentasuna eta herritarren eskubideak lehenetsiko dituen arau-garapen batekin.
- Foru-erakundeen eta sistema korporatiboen arteko konbergentzia teknologikoa bultzatuko dugu.
- Gaitasun digitalak eskuratzeko prozesu sistematikoari ekingo diogu, foru-langileei zuzenduta.

## FORU-ENPLEGU PUBLIKOA

EAJren ustez, beharrezkoa da foru-enplegu publikoaren eredu jakin bat izatea, zeinak ahalbidetuko baitu antolakunde berritzaileago, malguago eta dinamikoago baterantz aurrera egitea; gainera, eredu horrek erakundea egungo eta etorkizuneko erronketara egokitzea erraztuko du, eta guk eskaintzen ditugun zerbitzuen kalitatean jarriko du beti arreta. Horretarako:

- Foru-prestakuntzako eskaintza indartuko dugu.
- Modu planifikatuan helduko diogu datozen urteetan gertatuko den belaunaldi-erleboari, eta hori oso erronka garrantzitsua izango da Aldundiarentzat. Prozesu hori aprobetxatuko dugu STEM titulazioekin zerikusia duten eta gure zerbitzuen kalitatea bermatzeko ezinbestekoak diren gaitasunak eta profilak dituzten pertsona berriak sartzeko.
- Behin-behinekotasuna saihesteko lan-eskaintzak garatzen jarraituko dugu, desgaitasun intelektuala edo fisikoa duten pertsonen zuzendutakoak barne.